

سُورَةُ الْمَلِكِ

သို့တော်စံ ၆၇

အာဇာတ်-ဗျူဟာ

سُورَةُ الْمُلِكِ
សូរ៉េ:តួ ៦៧ អាល់-មុលក

"អាល់-មុលក" ប្រែថា "ព្រះអំណាចគ្រប់គ្រង" មាន ៣០ អាយ៉ាស៊ុ ។

សូរ៉េ:តួទី ៧៧ យោលតាមលេខរៀងដែលអល់ឡោះហ្គ័រដាក់ចុះមក ។ អល់ឡោះហ្គ័របានដាក់ សូរ៉េ:តួនេះចុះមកនៅឯម៉ាកកាស៊ុ ។

ប្រសិទ្ធភាព

وَ مِنْ (حَوَاصِّ الْقُرْآنِ): رُوِيَ عَنِ النَّبِيِّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) أَنَّهُ قَالَ: «مَنْ قَرَأَ هَذِهِ السُّورَةَ، وَ هِيَ الْمُنْجِيَةُ مِنَ عَذَابِ الْقَبْرِ، أُعْطِيَ مِنَ الْأَجْرِ كَمَنْ أَحْيَا لَيْلَةَ الْقَدْرِ، وَ مَنْ حَفِظَهَا كَانَتْ أُنَيْسَهُ فِي قَبْرِهِ، تَدْفَعُ عَنْهُ كُلَّ نَارٍ نَزَلَتْ تَهْتُمُ بِهِ فِي قَبْرِهِ مِنَ الْعَذَابِ، وَ تَحْرُسُهُ إِلَى يَوْمِ بَعْثِهِ، وَ تَشْفَعُ لَهُ عِنْدَ رَبِّهَا وَ تُقَرِّبُهُ حَتَّى يَدْخُلَ الْجَنَّةَ آمِنًا مِنْ وَحْشَتِهِ وَ وَحْدَتِهِ فِي قَبْرِهِ».** (حَوَاصِّ الْقُرْآنِ، البرهان في تفسير القرآن: جزء: ٥ صفحہ: ٤٣٣ حديث: ١٠٩٠٥ / ٩٩)

ដកស្រង់ពី[សាត្រា]ខ័រ៉ាស្ទ អាល់-គូរអានបានធ្វើសេចក្តីរាយការណ៍តមកពីព្រះសាស្តាដែលមាន ព្រះវចនៈថា៖ "អ្នកណាសូត្រសូរ៉េ:តួនេះ វានឹងជួយឲ្យរួចផុតពីទណ្ឌកម្មក្នុងផ្នូរ អ្នកនោះនឹងបានរង្វាន់ ហាក់ដូចជាមិនបានដេកក្នុងយប់បុព្វបញ្ញត្តិ (لَيْلَةَ الْقَدْرِ) ។ អ្នកណាទន្ទេញសូរ៉េ:តួនេះចាំរត់មាត់ វានឹង ទៅជាមិត្តកំដររបស់អ្នកនោះក្នុងផ្នូរ វានឹងប្រោសរាល់ទណ្ឌកម្មដែលដាក់មកលើអ្នកនោះនៅក្នុងផ្នូរ វា នឹងការពារអ្នកនោះលុះដល់ថ្ងៃរស់ឡើងវិញ វានឹងធ្វើអន្តរាគមន៍ឲ្យអ្នកនោះពីព្រះម្ចាស់វា វានឹងនៅ ក្បែរអ្នកនោះលុះត្រាតែអ្នកនោះបានចូលឋានសួគ៌ ផុតពីការណ៍ដែលគួរខ្លាចជាទីបំផុតនិងផុតពីអាការ កណ្តោចកណ្តាងក្នុងផ្នូរ ។" (حَوَاصِّ الْقُرْآنِ)

***

وَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): «مَنْ حَفِظَهَا كَانَتْ لَهُ أُنْسًا فِي قَبْرِهِ، وَ تَشْفَعُ لَهُ عِنْدَ اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ حَتَّى يَدْخُلَ الْجَنَّةَ آمِنًا، وَ مَنْ قَرَأَهَا وَ أَهْدَاهَا إِلَى إِخْوَانِهِ أَسْرَعَتْ إِلَيْهِمْ كَالْبَرْقِ الْخَاطِفِ، وَ حَقَّقَتْ عَنْهُمْ مَا هُمْ فِيهِ، وَ أَنْتَهُمْ فِي قُبُورِهِمْ».** (البرهان في تفسير القرآن: جزء: ٥ صفحہ: ٤٣٤ حديث: ١٠٩٠٦ / ٩٩)

រសូលុលឡោះហ្គ័រដាក់ចុះមកមានព្រះវចនៈថា៖ "អ្នកណាចងចាំសូរ៉េ:តួនេះស្ងាត់មាត់ វានឹងទៅជាមិត្តកំដរ របស់អ្នកនោះនៅក្នុងផ្នូរ វានឹងធ្វើអន្តរាគមន៍ឲ្យអ្នកនោះពីអល់ឡោះហ្គ័រក្នុងថ្ងៃជំនុំជម្រះ ទាល់តែអ្នក នោះបានចូលក្នុងឋានសួគ៌ដោយសុវត្តិភាព ។ អ្នកណាសូត្រសូរ៉េ:តួនេះ ឲ្យវាជាអំណោយទៅបងប្អូន ខ្លួន វានឹងស្ទុះទៅរកពួកគេដូចឆ្លុតពន្លឺ (ផ្លេកបន្ទោរ) ការពារខ្លួនពួកគេទល់នឹងគ្រប់ឧបសគ្គ វានឹងទៅជា មិត្តកំដររបស់ពួកគេនៅក្នុងផ្នូរ ។" (تفسير البرهان 10906 ហ្គាឌីស្ទ)

***

وَ قَالَ الصَّادِقُ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «مَنْ قَرَأَهَا عَلَى مَيِّتٍ حَقَّفَ اللَّهُ عَنْهُ مَا هُوَ فِيهِ، وَ إِذَا فَرَّتْ وَ أُهْدِيَتْ إِلَى الْمَوْتَى أَسْرَعَتْ إِلَيْهِمْ

الجزء ٢٩ الجزء ٢٩ - ٥٧ - ٥٧

كَالْبُرْقِ الْحَاطِفِ بِإِذْنِ اللَّهِ تَعَالَى. ** (خواص القرآن : ١١ «مخطوط». البرهان في تفسير القرآن: جزء: ٥ صَفْحَة: ٤٣٤ حَدِيث: ١٠٩٠٧ / ٩٩)

អាល់-ស្វ័ឌីត្តិ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "អ្នកណាសូត្រសូរ្យវិទ្យានេះលើអ្នកស្លាប់ អល់ឡោះហ្ន៎ ^{وَعَلَّ} នឹងការពារសពនោះទល់នឹងគ្រប់ឧបសគ្គ ។ បើសូត្រសូរ្យវិទ្យានេះឧទ្ទិសឲ្យទៅអ្នកស្លាប់ វានឹងស្ទុះទៅរកអ្នកស្លាប់នោះដូចឆ្នួតពន្លឺ (ផ្លែកបន្ទោរ) អាស្រ័យការអនុញ្ញាតរបស់អល់ឡោះហ្ន៎ ^{وَعَلَّ} "1 (خواص القرآن: 11 «مخطوط»)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ដោយនូវព្រះនាមអល់ឡោះហ្ន៎ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី ។

تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١﴾

១. ព្រះដែលក្តាប់ព្រះអំណាចគ្រប់គ្រង (ព្រះរាជាណាចក្រ) ក្នុងព្រះហត្ថព្រះអង្គប្រកបដោយព្រះភាគ (បុណ្យបារមី) ព្រះអង្គមានព្រះសព្វានុភាពលើសព្វសារពើ

អធិប្បាយអាយ៉ាត ១

[قَالَ:] وَ لَقَدْ مَرَّ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَلَى قَوْمٍ مِنْ أَخْلَاطِ الْمُسْلِمِينَ لَيْسَ فِيهِمْ مُهَاجِرِيٌّ وَلَا أَنْصَارِيٌّ، وَ هُمْ فُغُودٌ فِي بَعْضِ الْمَسَاجِدِ فِي أَوَّلِ يَوْمٍ مِنْ شَعْبَانَ، إِذَا هُمْ يَخُوضُونَ فِي أَمْرِ الْقَدَرِ وَ غَيْرِهِ مِمَّا اخْتَلَفَ النَّاسُ فِيهِ، قَدْ اِرْتَفَعَتْ أَصْوَاتُهُمْ وَ اِسْتَدَّ فِيهِمْ حُكْمُهُمْ وَ جِدَاهُمْ،

អ៊ីម៉ា អាល់-ហ្គាសាន់ ^{صلوات الله عليه والسلام} អាល់-អ៊ុសការី ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "មានព្រឹត្តិការណ៍មួយគឺ អាមីរុល-មុមិនីន ^{صلوات الله عليه والسلام} បានជួបមុស្លីមមួយក្រុម នៅក្នុងចំណោមពួកគេពុំមានអ្នកភៀសខ្លួន (ម្ពាហ្សិ) និងអ្នកជំនួយ (អ៊ុសារី) ទេ ។ ពួកគេបានអង្គុយជុំគ្នានៅក្នុងម៉ាស់យ្យិដូមួយនាថ្ងៃទីមួយខែស្វាត្តបាន ។ ពួកគេបានជជែកគ្នារឿងអាល់-កូដ្រ (القَدَر) ព្រេងវាសនានិងភាពជាម្ចាស់ខ្លួនឯង) និងរឿងដូចនេះឯទៀតដែលពួកគេមិនចុះសម្រុងគ្នា ។ ពួកគេដំឡើងសម្លេងក្នុងការជជែកវែកញែក ។

فَوَقَفَ عَلَيْهِمْ، فَسَلَّمَ، فَرَدُّوا عَلَيْهِ وَ أَوْسَعُوا وَ قَامُوا إِلَيْهِ يَسْأَلُونَهُ الْقُعُودَ إِلَيْهِمْ، فَلَمْ يَخْفَلْ بِهِمْ، ثُمَّ قَالَ لَهُمْ - وَ نَادَاهُمْ -: يَا مَعْشَرَ الْمُتَكَلِّمِينَ فِيمَا لَا يَغْنِيهِمْ وَ لَا يَرُدُّ عَلَيْهِمْ، أَلَمْ تَعْلَمُوا أَنَّ لِلَّهِ عِبَادًا قَدْ أَسْكَنَتْهُمْ حَشِيئَتَهُ مِنْ غَيْرِ عِيٍّ وَ لَا بَكْمٍ، وَ إِنَّهُمْ هُمْ الْفُصْحَاءُ الْعُقَلَاءُ الْأَلْبَاءُ الْعَالِمُونَ بِاللَّهِ وَ أَيَّامِهِ. وَ لَكِنَّهُمْ إِذَا ذَكَرُوا عَظَمَةَ اللَّهِ اِنْكَسَرَتْ أَلْسِنَتُهُمْ، وَ اِنْقَطَعَتْ أَعْقِدُهُمْ، وَ طَاشَتْ عُقُولُهُمْ، وَ هَامَتْ حُلُومُهُمْ، إِعْزَازًا لِلَّهِ وَ إِعْظَامًا وَ إِجْلَالًا لَهُ.

ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានឈប់សម្រាកក្បែរពួកគេ ។ ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានសម្តែងសេចក្តីគួរសមចំពោះពួកគេ ពួកគេបានតបសេចក្តីគួរសមព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} វិញ ។ ពួកគេមួយចំនួនបានងើបឡើង ហើយបានវែកកន្លែងឲ្យព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} អង្គុយជាមួយពួកគេ តែព្រះអង្គមិនអង្គុយជាមួយពួកគេទេ ។ បន្ទាប់មកព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ហៅ

ពួកគេថា: "ក្រុមអ្នកនិយាយអីយ ដែលនិយាយគ្នាអំពីរឿងមួយដែលមិនជួយពួកគេបាននិងមិនផ្តល់
ប្រយោជន៍ដល់ពួកគេសោះ ។ តើអស់លោកដឹងទេថាមានបារបម្រើអស់ឡោះហ្ន៎ដែលមិននិយាយស្តី
ព្រោះតែខ្លាចព្រះអង្គ ដែលមិនខ្វាក់និងមិនគ ។ ពួកគេមានប្រាជ្ញាទូលាយ មានចំណេះចេះដឹង ដែល
អស់ឡោះហ្ន៎ចាត់ទុកថាជាអ្នកចេះដឹង ។ តែកាលណាព្រះអតិភាពអស់ឡោះហ្ន៎លេចឡើង កាល
នោះអណ្តាតពួកគេលែងកម្រើក បេះដូងពួកគេចាប់ផ្តើមលង់ ប្រាជ្ញាពួកគេសុញ ពួកគេលំខិនកាយ
ចំពោះព្រះមហិទ្ធិបូទ្ធិព្រះអង្គ ព្រះអតិភាព និងព្រះឧត្តមភាព ។

فَادَا أَفَاقُوا مِنْ ذَلِكَ اسْتَبَقُوا إِلَى اللَّهِ بِالْأَعْمَالِ الرَّائِيَةِ، يَعُدُّونَ أَنْفُسَهُمْ مَعَ الظَّالِمِينَ وَالْحَاطِئِينَ، وَ أَنَّهُمْ بَرَاءٌ مِنَ الْمُقْصِرِينَ وَ
الْمُفْرِطِينَ، إِلَّا أَنَّهُمْ لَا يَرْضَوْنَ لِلَّهِ بِالْقَلِيلِ وَ لَا يَسْتَكْبِرُونَ لِلَّهِ الْكَبِيرِ، وَ لَا يُدْبِلُونَ عَلَيْهِ بِالْأَعْمَالِ فَهُمْ مَتَى مَا رَأَيْتَهُمْ مَهْمُومُونَ مُرْوَعُونَ،
خَائِفُونَ مُشْفِقُونَ، وَجَلُونَ.

កាលណាពួកគេនៅក្នុងសភាពនេះ: កាលនោះពួកគេទៅរកអស់ឡោះហ្ន៎ដោយទង្វើសុក្រឹតបរិសុទ្ធ
ពួកគេនៅតែចាត់ទុកខ្លួនឯងថាជាជនទុច្ចរិតនិងជាជនមានកំហុស ។ ពួកគេចាកឆ្ងាយពីបណ្តាអ្នកកាត់
បន្ថយនិងអ្នកបំផ្លើស (الْمُفْرِطِينَ وَ الْمُقْصِرِينَ) ពួកគេស្លាក់ស្លើរចិត្តចំពោះអស់ឡោះហ្ន៎មិនច្រើនទេ ហើយ
ពួកគេមិនមានមោទនភាពចំពោះទង្វើរបស់ខ្លួនទេ ។ តែពេលណាគេមើលមកពួកគេ ពេលនោះគេ
ឃើញពួកគេព្រួយបារម្ភ ភ័យរន្ធត់ ខ្លាចនិងកោត ។

فَأَيْنَ أَنْتُمْ مِنْهُمْ يَا مَعْشَرَ الْمُنْبَدِعِينَ أَمْ تَعْلَمُوا أَنَّ أَعْلَمَ النَّاسِ بِالْقَدْرِ أَسْكَنُهُمْ عَنْهُ وَ إِنَّ أَجْهَلَ النَّاسِ بِالْقَدْرِ أَنْطَقُهُمْ فِيهِ. (التفسير
العسكري عليه السلام : جزء ١ صَفْحَة ٦٣٥)

ឱក្រុមអ្នកកែប្រែអីយ តើអស់លោកជាគ្នារបស់ពួកគេទាំងនោះត្រង់ណាទៅ! តើអស់លោកដឹងទេថា
ទាក់ទងនឹងរឿងនេះ: (الْقَدْرِ) ព្រងវាសនានិងភាពជាម្ចាស់ខ្លួនឯង) អ្នកដែលចេះដឹងគឺអ្នកដែលស្ងាត់
ស្ងៀម ឯអ្នកខ្លៅគឺអ្នកដែលនិយាយស្តីច្រើនអំពីរឿងនេះ: ?" (التفسير العسكري عليه السلام : 1: 635)

الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا وَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٢﴾

២. ព្រះដែលបានបង្កើតការស្លាប់និងការរស់រានមានជីវិត ដើម្បីព្រះអង្គពិសោធពួកអ្នកឲ្យដឹងថាអ្នក
ណាខ្លះក្នុងចំណោមពួកអ្នកប្រព្រឹត្តល្អជាងគេ ។ ព្រះអង្គមានព្រះមហិទ្ធិបូទ្ធិ ព្រះអង្គទ្រង់អត់ឱន

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុ ២

مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: بِإِسْنَادِهِ عَنْ فَصَّالَةَ، عَنْ مُوسَى بْنِ بَكْرِ، عَنْ زُرَّارَةَ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: «الْحَيَاةُ وَ الْمَوْتُ خَلْقَانِ
مِنْ خَلْقِ اللَّهِ، فَإِذَا جَاءَ الْمَوْتُ فَدَخَلَ فِي الْإِنْسَانِ، لَمْ يَدْخُلْ فِي شَيْءٍ إِلَّا وَ قَدْ حَرَجَتْ مِنْهُ الْحَيَاةُ.» (الكافي : جزء ٣ صَفْحَة
٢٥٩ حَدِيث ٣٤ ، الرهان في تفسير القرآن: جزء: ٥ صَفْحَة: ٤٣٥ حَدِيث: ٩٩ / ١٠٩٠٩)

[...] អាច្ចិ យ៉ាក្តុប្បារ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា: "ជីវិតនិងការស្លាប់ជារត្នដែលត្រូវបង្កើតពីរបស់អស់ឡោះហ្ន៎

﴿عَنْ﴾ ១ ដូច្នោះ កាលណាការស្លាប់មកដល់ វានឹងចូលទៅខាងក្នុងមនុស្សជាតិ ។ ពេលវាចូលទៅក្នុងអ្វីមួយ ជីវិតត្រូវតែចាកចោលពីអ្វីនោះ ។" (الكافي 3: 259/34)

***

ابن محبوب عن أبي جعفر الأحول عن سلام بن المستنير عن أبي جعفر (عليه السلام) قال إن الله عز وجل خلق الجنة قبل أن يخلق النار وخلق الطاعة قبل أن يخلق المعصية وخلق الرحمة قبل العصب وخلق الخير قبل الشر وخلق الأرض قبل السماء وخلق الحياة قبل الموت وخلق الشمس قبل القمر وخلق النور قبل الظلمة. (الكافي : جزء ٨ صفة ١٤٥)

[...] អាប៊ូ យ៉ាកូប្យា صلوات الله عليه មានវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ្ន៎ عنه បានបង្កើតឋានសួគ៌មុនព្រះអង្គ عنه បង្កើតនរក ។ ព្រះអង្គ عنه បានបង្កើតការស្តាប់បង្គាប់មុនព្រះអង្គ عنه បានបង្កើតការប្រទូសប្រសាំង ។ ព្រះអង្គ عنه បានបង្កើតមេត្តាធម៌មុនទោសៈ ។ ព្រះអង្គ عنه បានបង្កើតសេចក្តីល្អមុនសេចក្តីអាក្រក់ ។ ព្រះអង្គ عنه បានបង្កើតជីមុនមេឃ ។ ព្រះអង្គ عنه បានបង្កើតជីវិតមុនការស្លាប់ ។ ព្រះអង្គ عنه បានបង្កើតដួងអាទិត្យមុនដួងខែ ។ ព្រះអង្គ عنه បានបង្កើតរស្មីមុនភាពងងឹត ។" (الكافي 8: 116/145)

***

في اعتقادات الإمامية للصدوق (ره) قيل لعلي بن الحسين عليهما السلام: ما الموت؟ قال: الموت للمؤمن كنز ثياب وسخة فملة و فك فئود و أغلال ثقيلة، و الإسبندال بأفخر الثياب و أطيبها روائح. و أوطأ المراكب و أنس المنازل، و للكافر كحلع ثياب فاحرة و النفل عن منازل أيسنة و الإسبندال بأوسخ الثياب و أحشيتها، و أوحش المنازل و أعظم العذاب. (تفسير نور الثقلين : جزء ٥ صفة ٣٨٠)

នៅក្នុង[សាត្រា] អ៊ីម្ព័ទីក្នុងដ្ឋាត់ អាល់-អ៊ីម៉ាមីយ៉ាស្ក់ របស់ អាល់-ស្វ័ឌុក្ខ គេបានសួរ អាល្ល صلوات الله عليه ប៊ីន អាល់-ហ្វ្លាសៃន៍ عليه ថា៖ "អ្វីទៅការស្លាប់?" ព្រះអង្គ عليه មានវចនៈថា៖ "សម្រាប់អ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា ការស្លាប់ប្រៀបបាននឹងការយកវត្ថុកខ្វក់និងចៃចេញពីសំលៀកបំពាក់ និងការលើកចោលច្រវាក់ធ្ងន់និងពិបាកស្វិតស្វាញ ដើម្បីប្តូរផ្លាស់ដោយសំលៀកបំពាក់អស្ចារ្យនិងគ្រឿងក្រអូបប្រសើរបំផុត និងដោយជំនិះងាយស្រួលបំផុតនិងគេហដ្ឋានជាទីស្រឡាញ់ ។ សម្រាប់អ្នកបដិសេធសទ្ធា វាប្រៀបបាននឹងការដោះសំលៀកបំពាក់ប្រណិត [ប្រៀបបាននឹងការជម្លៀសពីគេហដ្ឋានជាទីស្រឡាញ់ទៅប្តូរនឹងសំលៀកបំពាក់កខ្វក់គ្រាតជាងនោះ [ប្តូរនឹង]ផ្ទះអាក្រក់និងទណ្ឌកម្មធំ ។" (تفسير نور الثقلين) វគ្គ ៦៧ ហ្វាខ្វីស្ត្រ ១០)

***

و عنه: عن علي بن إبراهيم، عن أبيه، عن القاسم بن محمد، عن المنقرى، عن سفيان بن عيينة، عن أبي عبد الله (عليه السلام)، في قول الله عز وجل: "لَيَبْلُوَنَّكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا"، قال: «لَيْسَ يَعْني أَكْثَرُكُمْ عَمَلًا، وَ لَكِنْ أَصْوَبُكُمْ عَمَلًا، وَ إِنَّمَا الْإِصَابَةُ حَشِيئَةُ اللَّهِ وَ النَّبِيَّةُ الصَّادِقَةُ وَ الْحَسَنَةُ

[...] អាប៊ូ អ៊ុលឡោះហ្ន៎ صلوات الله عليه មានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៎ عنه [៦៧:២] ដើម្បីព្រះអង្គពិសោធពួកអ្នកឲ្យដឹងថាអ្នកណាខ្លះក្នុងចំណោមពួកអ្នកប្រព្រឹត្តល្អជាងគេ ថា៖ "មិនមានន័យថាអ្នកណាម្នាក់ក្នុងចំណោមអល់លោកមានទង្វើច្រើនលើសគេនោះទេ ផ្ទុយទៅវិញ គឺមានទង្វើត្រឹមត្រូវច្រើនជាងគេ ។ ត្រឹមត្រូវគឺការដាក់ខ្លួនចំពោះអល់ឡោះហ្ន៎ عنه បំណងត្រឹមត្រូវនិងសេចក្តីល្អ ។"

- ثُمَّ قَالَ - الْإِنْفَاءُ عَلَى الْعَمَلِ حَتَّى يَخْلُصَ أَشَدَّ مِنَ الْعَمَلِ، أَلَا وَ الْعَمَلُ الْخَالِصُ: الَّذِي لَا تُرِيدُ أَنْ يَحْمَدَكَ عَلَيْهِ أَحَدٌ إِلَّا اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ، وَ النَّيَّةُ أَفْضَلُ مِنَ الْعَمَلِ، أَلَا وَ إِنَّ النَّيَّةَ هِيَ الْعَمَلُ- ثُمَّ تَلَا قَوْلَهُ عَزَّ وَ جَلَّ- "قُلْ كُلُّ يَعْمَلُ عَلَى شَاكِلَتِهِ" يَعْني عَلَى نِيَّتهِ. ** (الكافي : جزء ٢ صفحة ١٣ حديث ٤ ، البرهان في تفسير القرآن: جزء: ٥ صفحة: ٤٣٥ حديث: ٩٩ / ١٠٩١٠)

បន្ទាប់មកព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "បន្តទង្វើលុះត្រាបានចប់ជាស្ថាពរពិបាកលើសធ្វើទង្វើទៅទៀត ។ ទង្វើដែលស្មោះគឺទង្វើដែលលោកមិនចង់ឲ្យគេសរសើរទេ លើកលែងតែចង់ឲ្យអស់ឡោះហ្ន៎ មួយគត់សរសើរប៉ុណ្ណោះ ។ បំណងធំជាងទង្វើទៅទៀត ។ ការពិត បំណងគឺទង្វើ" បន្ទាប់មកព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام សូត្រព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎ عَنْ [១៧:៨៤] ចូរអ្នកថ្លែងថា៖ "ម្នាក់ៗរមែងប្រព្រឹត្តតាមអង្គុយសន្តាន រៀងខ្លួន មានន័យថាតាមបំណងរបស់ខ្លួន ។" (الكافي 2: 4/13)

الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَوَاتٍ طِبَاقًا مَا تَرَى فِي خَلْقِ الرَّحْمَنِ مِنْ تَفَوُّتٍ فَأَرْجِعِ الْبَصَرَ هَلْ تَرَى مِنْ فُطُورٍ ﴿٣﴾
៣. ព្រះអង្គបានបង្កើតមេឃទាំងប្រាំពីរជាស្រទាប់ ។ អ្នកមិនឃើញមាននូវភាពមិនស្របគ្នា (មិនត្រូវគ្នា) ឡើយនៅក្នុងការបង្កបង្កើតរបស់ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ ។ ចូរអ្នកសង្កេតមើលវិញ តើអ្នកឃើញមានខ្លោះទេ ?

ثُمَّ أَرْجِعِ الْبَصَرَ كَرَّتَيْنِ يَنْقَلِبْ إِلَيْكَ الْبَصَرُ خَاسِئًا وَهُوَ حَسِيرٌ ﴿٤﴾
៤. ចូរអ្នកសង្កេតមើលម្តងទៀត ។ ខ្សែចក្ខុរបស់អ្នកនឹងត្រឡប់មករកអ្នកវិញដោយអន់ថយនិងនឿយហត់ ។

وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ وَجَعَلْنَاهَا رُجُومًا لِلشَّيْطَانِ وَأَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابَ السَّعِيرِ ﴿٥﴾
៥. ពិតណាស់ យើងបានតុបតែងមេឃលោកិយដោយប្រទីប ។ យើងបានធ្វើឲ្យប្រទីបទាំងនោះទៅជាគ្រឿងចោលពួកស្តៃតួន យើងបានត្រៀមទុកសម្រាប់ពួកវានូវទណ្ឌកម្មភ្លើងនរក ។

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿٦﴾
៦. ទណ្ឌកម្មនរកសម្រាប់ជនណាដែលមិនមានសទ្ធាចំពោះព្រះម្ចាស់ខ្លួន (ដែលប្រទូសប្រឆាំងព្រះបញ្ញាព្រះអង្គយ៉ាងមាន៖) វាជាទីដៅអប្រិយ ។

إِذَا أُلْقُوا فِيهَا سَمِعُوا لَهَا شَهِيقًا وَهِيَ تَفُورٌ ﴿٧﴾
៧. ពេលពួកគេនឹងត្រូវច្រានចូលទៅក្នុងនោះ ពួកគេនឹងឮវាដកដង្ហើម វានឹងពុះគគ្រាក់ ។

تَكَادُ تَمَيِّزُ مِنَ الْغَيْظِ كُلَّمَا أَلْقَى فِيهَا فَوْجٌ سَأَلَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ ﴿٨﴾
៨. វាស្ទើរតែផ្ទុះដោយកំហឹង (ភ្លើងនរក) ។ រាល់ពេលដែលមួយក្រុម[នៃពួកមានទោស]ត្រូវទម្លាក់ទៅក្នុងនោះ បណ្តាញាវាសួរពួកគេថា៖ "តើមានអ្នកជាសំគៀន [ក្នុងព្រះនាមអស់ឡោះហ្ន៎] បានមករកពួកអ្នកទេ ?"

قَالُوا بَلَىٰ قَدْ جَاءَنَا نَذِيرٌ فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ اللَّهُ مِن شَيْءٍ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا فِي ضَلَالٍ كَبِيرٍ ﴿٨﴾

៨. ពួកគេនឹងថា៖ "មាន ។ អ្នកដាស់តឿនម្នាក់បានមករកយើងមែនតែយើងបានជំទាស់ ។ យើងបានថា៖ "អស់ឡោះហ្ន៎ពុំបានដាក់អ្វីចុះមកទាល់តែសោះ ។ អស់លោក [អ្នកដាស់តឿន] នៅក្នុងកំហុសធំ !"

អធិប្បាយអាយ៉ាស្ត ៣-៩

* وَ فِي رِوَايَةِ أَبِي الْجَاوِدِ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ: فِي قَوْلِهِ: «سَمِعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا» يَقُولُ: بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ. (تفسير نور الثقلين: جزء ٥ صفحہ ٤٢٥)

* អាច្និ អាល់-យ៉ាវូដូបានរាយការណ៍ថា អាច្និ យ៉ាកុហ្វារ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎ ^{وَعَلَّ وَحَدَّثَ} [៧១:១៥] មេឃទាំងប្រាំពីរជាស្រទាប់ ថា៖ "មួយពីលើមួយទៀត ។" (25: 425) (تفسير نور الثقلين 5: 425)

***

عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبِي، عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ خَالِدٍ، عَنْ أَبِي الْحَسَنِ الرِّضَا (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: لَه: أَحْبَبَنِي عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ: «وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْحُبُوبِ». فَقَالَ: هِيَ «مُحْبَوكةٌ إِلَى الْأَرْضِ»، وَ شَبَّكَ بَيْنَ أَصَابِعِهِ. فَقُلْتُ: كَيْفَ تَكُونُ مُحْبَوكةً إِلَى الْأَرْضِ، وَ اللَّهُ يَقُولُ: «رَفَعَ السَّمَاوَاتِ بِعَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا»؟ فَقَالَ: «سُبْحَانَ اللَّهِ! أَلَيْسَ اللَّهُ يَقُولُ: «بِعَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا»؟». فَقُلْتُ: بَلَى. فَقَالَ: «نَمَّ عَمَدٌ وَ لَكِنْ لَا تَرَوْنَهَا».

[...] ខ្ញុំបានសួរ អាច្និ អាល់-ហ្វាសាន់ អាល់-រីដ្ឋី ^{صلوات الله عليه والسلام} ថា៖ "សូមព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ប្រាប់ទូលបង្គំអំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎ ^{وَعَلَّ وَحَدَّثَ} [៥១:៧] [អញសូមសួរ]ចំពោះមេឃដែលពេញដោយផ្លូវ ។ ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "វាភ្ជាប់មកឯផែនដី ។" ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានជៀតម្រាមដៃព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ឲ្យជិតគ្នា ។ ខ្ញុំបានទូលថា៖ "តើវាភ្ជាប់មកលើផែនដីដូចម្តេចទៅ អស់ឡោះហ្ន៎ ^{وَعَلَّ وَحَدَّثَ} មានព្រះបន្ទូលថា [១៣:២] អស់ឡោះហ្ន៎ជាអ្នកលើកមេឃទាំងឡាយឡើងដោយឥតមានសសរដែលពួកអ្នកអាចមើលឃើញបាន?" ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "សូមថ្វាយសេចក្តីរុងរឿងចំពោះអស់ឡោះហ្ន៎ ^{وَعَلَّ وَحَدَّثَ} ! តើអស់ឡោះហ្ន៎ ^{وَعَلَّ وَحَدَّثَ} មិនមានព្រះបន្ទូលទេថាឥតសសរដែលពួកអ្នកអាចមើលឃើញបាន?" ខ្ញុំបានថា៖ "មែនហើយ ។" ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "វាមានសសរ តែអស់លោកមើលសសរទាំងនោះមិនឃើញទេ ។"

قُلْتُ: كَيْفَ ذَلِكَ، جَعَلَنِي اللَّهُ فِدَاكَ؟ قَالَ: فَبَسَطَ كَفَّهُ الْيُسْرَى، ثُمَّ وَضَعَ الْيُمْنَى عَلَيْهَا، فَقَالَ: «هَذِهِ أَرْضُ الدُّنْيَا، وَ السَّمَاءُ الدُّنْيَا فَوْقَهَا قُبَّةٌ، وَ الْأَرْضُ الثَّالِثَةُ فَوْقَ السَّمَاءِ الدُّنْيَا، وَ السَّمَاءُ الثَّانِيَةُ فَوْقَهَا قُبَّةٌ، وَ الْأَرْضُ الرَّابِعَةُ فَوْقَ السَّمَاءِ الثَّالِثَةِ، وَ السَّمَاءُ الرَّابِعَةُ فَوْقَ السَّمَاءِ الثَّانِيَةِ، وَ السَّمَاءُ الْخَامِسَةُ فَوْقَهَا قُبَّةٌ، وَ الْأَرْضُ السَّادِسَةُ فَوْقَهَا قُبَّةٌ، وَ السَّمَاءُ السَّابِعَةُ فَوْقَهَا قُبَّةٌ، وَ السَّمَاءُ السَّادِسَةُ، وَ السَّمَاءُ الْخَامِسَةُ، وَ السَّمَاءُ السَّادِسَةُ فَوْقَهَا قُبَّةٌ، وَ الْأَرْضُ السَّابِعَةُ فَوْقَ السَّمَاءِ السَّادِسَةِ، وَ السَّمَاءُ السَّابِعَةُ فَوْقَهَا قُبَّةٌ».

ខ្ញុំបានទូលថា៖ "សូមឲ្យទូលបង្គំបានធ្វើពលីកម្មដើម្បីព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} តើវាយ៉ាងម៉េចទៅ?" ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام}

ត្រដាងដៃឆ្វេងព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ដាក់ដៃស្តាំព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام លើដៃឆ្វេង ហើយព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "នេះ គឺដីលោកនេះនិងមេឃលោកនេះ ឯខាងលើគឺដោម ។ លោកទីពីរនៅពីលើមេឃលោកនេះ ហើយ មានដោមមួយនៅពីលើមេឃទីពីរ ។ ដីទីបីនៅពីលើមេឃទីពីរ ហើយមានដោមមួយនៅពីលើមេឃទី បី ។ ដីទីបួននៅពីលើមេឃទីបី មានដោមមួយនៅពីលើមេឃទីបួន ។ ដីទីប្រាំនៅពីលើមេឃទីបួន មាន ដោមមួយនៅពីលើមេឃទីប្រាំ ។ ដីទីប្រាំមួយនៅពីលើមេឃទីប្រាំ មានដោមមួយនៅពីលើមេឃទី ប្រាំមួយ ។ ដីទីប្រាំពីរនៅពីលើមេឃទីប្រាំមួយ មានដោមមួយនៅពីលើមេឃទីប្រាំពីរ ។

وَ عَرْشُ الرَّحْمَنِ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى فَوْقَ السَّمَاءِ السَّابِعَةِ، وَ هُوَ قَوْلُ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: «الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ» طِبَاقًا "وَ مِنْ الْأَرْضِ مِثْلَهُنَّ يَنْزَلُ الْأَمْرُ بَيْنَهُنَّ" فَأَمَّا صَاحِبُ الْأَمْرِ فَرَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) وَ الْوَصِيُّ بَعْدَ رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) فَأَيْمًا يَنْزَلُ الْأَمْرُ إِلَيْهِ مِنْ فَوْقِ السَّمَاءِ مِنْ بَيْنِ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِينَ». قُلْتُ: فَمَا تَحْتَنَا إِلَّا أَرْضٌ وَاحِدَةٌ؟ فَقَالَ: «مَا تَحْتَنَا إِلَّا أَرْضٌ وَاحِدَةٌ، وَ إِنَّ السَّمَاءَ لَهُنَّ فَوْقَنَا».** (تفسير القمي : جزء ٢ صَفْحَة ٣٢٨)

ព្រះរាជបល្ល័ង្ករបស់ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ ព្រះដ៏មានសិរីសួស្តី នៅពីលើមេឃទីប្រាំពីរ នេះគឺព្រះ បន្ទូលអល់ឡោះហ្វ៊ូ عَزَّ وَ جَلَّ [៦៥:១២] អល់ឡោះហ្វ៊ូជាព្រះអ្នកបង្កើតមេឃទាំងប្រាំពីរ ជាស្រទាប់ៗ (ជា ជាន់ៗ) និងផែនដីស្រដៀងមេឃនោះដែរ ។ ព្រះបញ្ជាចុះមកឯពួកវាទាំងអស់នោះ ។ រីឯព្រះម្ចាស់នៃ ព្រះបញ្ជាគឺវិស្វលុលឡោះហ្វ៊ូ عَلَيْهِ السَّلَام និងព្រះឧត្តរាធិការ عَلَيْهِمُ السَّلَام (គឺអ្នកស្នង) បន្ទាប់ពីវិស្វលុលឡោះហ្វ៊ូ عَلَيْهِ وَالْآلِهِ وَسَلَّمَ បិត នៅលើផ្ទៃផែនដី ។ ព្រះរាជបញ្ជាចុះមកលើព្រះអង្គ عَلَيْهِ وَالْآلِهِ وَسَلَّمَ ពីលើមេឃ មកពីលើមេឃទាំងប្រាំពីរនិងផែន ដីទាំងប្រាំពីរ ។" ខ្ញុំបានទូលថា៖ "ពុំមានអ្វីទេនៅពីក្រោមយើង ក្រៅពីផែនដីមួយ ?" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មាន វចនៈថា៖ "មិនមានអ្វីទេនៅពីក្រោមយើង ក្រៅពីផែនដីមួយ និងប្រាំមួយទៀតនៅពីលើយើង ។"

(تفسير القمي 2: 328)

***

* ابن بابويه، قال: حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَحْمَدَ بْنِ أَبِي جَدِّهِ أَحْمَدَ بْنِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي نَصْرِ بْنِ عَلِيٍّ، عَنْ أَبِي عُبَيْدِ اللَّهِ الصَّادِقِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) قَالَ: «كَانَ إِبْلِيسُ (لَعْنَةُ اللَّهِ) يَحْتَرِقُ السَّمَاوَاتِ السَّبْعَ، فَلَمَّا وُلِدَ عَيْسَى (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، حُجِبَ عَنْ ثَلَاثِ سَمَاوَاتٍ، وَ كَانَ يَحْتَرِقُ أَرْبَعَ سَمَاوَاتٍ، فَلَمَّا وُلِدَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، حُجِبَ عَنِ السَّبْعِ كُلِّهَا، وَ رُمِيَتِ الشَّيَاطِينُ بِالنُّجُومِ، ** (الأمالى (للصدوق) : صَفْحَة ٢٣٥ حَدِيث ١ ، البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صَفْحَة : ٣٣٤)

* អ៊ីបនូ បាបាវ៉ែហ្វ៊ូមានប្រសាសន៍ថា អុលី ប៊ិន អាស៊ុម៉ាដូ ប៊ិន អុប៊ុលឡោះហ្វ៊ូ ប៊ិន អាស៊ុម៉ាដូ ប៊ិន អាហ្វី អុប៊ុលឡោះហ្វ៊ូ អាល់-បារគីបានរាយការណ៍ប្រាប់យើងថាឪពុកខ្ញុំបាននិយាយប្រាប់ខ្ញុំតមកពី ដីតាលោកឈ្មោះអាស៊ុម៉ាដូ ប៊ិន អាហ្វី អុប៊ុលឡោះហ្វ៊ូ តមកពី អាស៊ុម៉ាដូ ប៊ិន មូហ្វាម៉ាដូ ប៊ិន អាហ្វី ណាស្វ័រ អាល់-បាស្វាន់ទី តមកពី អាបាស ប៊ិន អ៊ីស្វាម៉ាន តមកពី អាហ្វី អុប៊ុលឡោះហ្វ៊ូ អាល់-ស្វ័រខ្ញុំកូ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈថា៖ "អ៊ីប៊ីស្វាម៉ានប្រាប់តែចូលទៅក្នុងមេឃទីប្រាំពីរ ។ កាលព្រះសាស្តាអ៊ីសា عليه السلام ត្រូវ ចាត់បញ្ជូនមក[ឯផែនដី] គេបានរារាំងវា عليه السلام នៅឯមេឃទីបី វា عليه السلام ប្រាប់តែចូលទៅក្នុងមេឃទីបួន ។ កាល វិស្វលុលឡោះហ្វ៊ូ عَلَيْهِ وَالْآلِهِ وَسَلَّمَ មកដល់ គេបានរារាំងវា عليه السلام មិនចូលទៅក្នុងមេឃទាំងប្រាំពីរ ពួកបិសាចត្រូវចោល ដោយធូមកេតុ (ផ្កាយដុះកន្ទុយ) ។" (1 / 235) (الأمالى (للصدوق) : 52:38)

***

ابْنُ عَبَّاسٍ، قَالَ: حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ أَحْمَدَ (رَحِمَهُ اللَّهُ)، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ الْكُوفِيُّ، عَنْ مُوسَى بْنِ عِمْرَانَ، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَبِي نَبِيْدٍ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي حَمْزَةَ، عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، أَنَّهُ سَأَلَهُ رَجُلٌ فَقَالَ: لِأَيِّ شَيْءٍ بَعَثَ اللَّهُ الْأَنْبِيَاءَ وَ الرَّسُلَ إِلَى النَّاسِ؟ فَقَالَ: «لِيَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرَّسْلِ، وَ لِيَلَّا يَقُولُوا: مَا جَاءَنَا مِنْ بَشِيرٍ وَ لَا نَذِيرٍ، وَ لِيَتَّكُونَ حُجَّةً عَلَى اللَّهِ عَلَيْهِمْ، أَلَّا تَسْمَعُ قَوْلَ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ، يَقُولُ حِكَايَةً عَنْ خَزَنَةِ جَهَنَّمَ وَ اخْتِجَاجِهِمْ عَلَى أَهْلِ النَّارِ بِالْأَنْبِيَاءِ وَ الرَّسْلِ: "أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ * قَالُوا بَلَى قَدْ جَاءَنَا نَذِيرٌ فَكَذَّبْنَا وَ قُلْنَا مَا نَزَّلَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا فِي ضَلَالٍ كَبِيرٍ"».* (علل الشرائع: صَفْحَة ١٢٠ حَدِيث ٤، البرهان في تفسير القرآن: جُزء: ٥ صَفْحَة: ٤٤٠ حَدِيث: ٩٩/١٠٩١٣)

បុរសម្នាក់បានសួរអាចូ អាប់ខ្ញុំលឿនៗហ្ន៎^{صلوات الله عليه والسلام} ថា៖ "ហេតុអ្វីអស់ឡោះហ្ន៎^{عز}បានចាត់បញ្ជូនបណ្តាព្រះសាស្តា^{عليه السلام} និងសាសនៈទូត^{عليهم السلام} មករកមនុស្ស?" ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "ក្រែងតែមនុស្សឆ្លើយដោះសាដាក់អស់ឡោះហ្ន៎^{عز}ពេលអត់ពីព្រះសាសនៈទូត^{عليهم السلام} ក្រែងលោកគេថា៖ "មិនដែលមានអ្នកឲ្យដំណឹងល្អឬអ្នកព្រមានណាម្នាក់មករកយើងទេ" និងដើម្បីឲ្យព្រះអង្គទាំងអស់^{عليهم السلام} (ព្រះសាស្តានិងព្រះសាសនៈទូត) ទៅជាពាក្យសំអាងរបស់អស់ឡោះហ្ន៎^{عز}ទល់នឹងពួកគេ ។ លោកមិនដែលបានឮទេ ព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎^{عز}ដែលចែងអំពីបណ្តាឆ្នាំនរកនិងពាក្យសំអាងរបស់ពួកគេដាក់ពួកនរក តាមរយៈព្រះសាស្តានិងព្រះសាសនៈទូតទាំងឡាយ^{عليهم السلام}? [៦៧:៨] រាល់ពេលដែលមួយក្រុមត្រូវទម្លាក់ទៅក្នុងនោះ បណ្តាឆ្នាំវាសួរពួកគេថា៖ "តើមានអ្នកដាស់ភ្លើនបានមករកពួកអ្នកទេ?" [៦៧:៩] ពួកគេនឹងថា៖ "មាន ។ អ្នកដាស់ភ្លើនម្នាក់បានមករកយើងមែនតែយើងបានជំទាស់ ។ យើងបានថា៖ "អស់ឡោះហ្ន៎^{عز}បានដាក់អ្វីចុះមកទាល់តែសោះ ។ អស់លោកនៅក្នុងកំហុសធំ!" ។" (4 /120 علل الشرائع)

***

* فِي كِتَابِ الْأَخْتِجَاجِ لِلطَّبْرِسِيِّ (٥) بِإِسْنَادِهِ إِلَى الْإِمَامِ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ الْأَبَاقِرِ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ حَدِيثٌ طَوِيلٌ وَ فِيهِ حُطْبَةُ الْعَدِيرِ وَ فِيهَا قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ بَعْدَ أَنْ ذَكَرَ عَلِيًّا وَ أَوْلَادَهُ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ: أَلَا إِنَّ أَعْدَاءَهُمُ الَّذِينَ يَسْمَعُونَ لِحُجَّتِهِمْ شَهيقاً وَ هِيَ تَفُورُ، وَ هَا زَيْدٌ كُلَّمَا دَخَلَتْ أُمَّةٌ لَعَنَتْ أُحْتَهَا. (تفسير نور الثقلين: جُزء: ٥ صَفْحَة ٣٨١)

* នៅក្នុងសាត្រា អាល-អ៊ិះហ្ន៎ទីយ៉ាច្ចំ របស់ អាល-តូបរីស៊ី យោលតាមបណ្តាញព័ត៌មានលោកឡើងទៅដល់អ៊ីម៉ា មូហ្ន៎ម៉ាដ្ចំ^{صلوات الله عليه والسلام} ប៊ិន អុលី អាល-បាភ្លៀរ^{صلوات الله عليه والسلام} តមកពីព្រះសាស្តា^{عليه وآله} នៅក្នុងហ្វាខ្ចីស្ត្រវែងមួយ ។ នៅក្នុងហ្វាខ្ចីស្ត្រវែងនេះមានយុត្តបាស្តុ អាល-ក្តីដៀរ ។ បន្ទាប់ពីបានផ្លែដៀងអុលី^{صلوات الله عليه والسلام} និងព្រះរាជបុត្រ^{عليهم السلام} ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} នៅក្នុងយុត្តបាស្តុនេះ ព្រះសាស្តា^{عليه وآله} មានព្រះវចនៈថា៖ "សត្រូវរបស់ពួកគេ^{عليهم السلام} គឺពួកដែលនឹងឮនារក [៦៧:៧] ដកដង្ហើម វានឹងពុះគគ្រាក់ ។ នរកនោះដកដង្ហើមចេញ ។ រាល់ពេលដែលសហគមន៍ណាមួយចូលទៅក្នុងនរកនោះ សហគមន៍នោះនឹងជេរផ្កាសាដៃគូខ្លួន ។"

(تفسير نور الثقلين: 5: 381)

وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ السَّعِيرِ ﴿١٠﴾

១០. ពួកគេនឹងថា៖ "បើយើងបានស្តាប់ឬបានប្រើប្រាជ្ញា យើងច្បាស់ជានឹងមិនបាននៅក្នុងចំណោមជនភ្លើងនរកទេ ។"

فَاعْتَرَفُوا بِذَنبِهِمْ فَسُحْقًا لِأَصْحَابِ السَّعِيرِ ﴿١١﴾

១១. ដូច្នោះពួកគេនឹងទទួលស្គាល់បាបរបស់ខ្លួន ។ ការឃ្លាតឃ្លា[ពីការអត់ឱនទោស]បានលើពួកភ្លើងនរក ។"

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១០-១១

علي بن إبراهيم: "و قالوا لو كنا نسمع أو نعقل ما كنا في أصحاب السعير"، قال: قد سمعوا و عقلوا، و لكنهم لم يطيعوا و لم يفعلوا، و الدليل على أنهم قد سمعوا و عقلوا و لم يقبلوا، قوله: "فَاعْتَرَفُوا بِذَنبِهِمْ فَسُحْقًا لِأَصْحَابِ السَّعِيرِ".** (تفسير القمي: جزء ٢ صفة ٣٧٨، البرهان في تفسير القرآن: جزء: ٥ صفة: ٤٤١ حديث: ٩٩ / ١٠٩١٤)

ទាក់ទងនឹងព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎ [៦៧:១០] ពួកគេនឹងថា: "បើយើងបានស្តាប់ឬបានប្រើប្រាស់ យើងច្បាស់ជានឹងមិនបាននៅក្នុងចំណោមជនភ្លើងនរកទេ ។" អ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា: "ពួកគេបានឮ និងបានគិត តែពួកគេមិនស្តាប់បង្គាប់និងមិនអនុវត្តតាមទេ ។ ភ័ស្តុតាងជាក់ស្តែងបញ្ជាក់ថាពួកគេបាន ឮហើយបានគិតតែមិនបានអនុវត្តតាមទេនោះ គឺព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎ [៦៧:១១] ដូច្នោះពួកគេនឹង ទទួលស្គាល់បាបរបស់ខ្លួន ។ ការឃ្លាតឃ្លាបានលើពួកភ្លើងនរក ។" (378: 2) (تفسير القمي)

***

(كِتَابُ صِفَةِ الْجَنَّةِ وَ النَّارِ): عَنْ سَعِيدِ بْنِ جَنَاحٍ، قَالَ: حَدَّثَنِي عَوْفُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ الْأَزْدِيُّ، عَنْ جَابِرِ ابْنِ يَزِيدَ الْجُعْفِيِّ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي حَدِيثٍ يَدُكُرُ فِيهِ أَهْلُ النَّارِ: «فَيَقُولُونَ: إِنَّ عَذَابَنَا رَبُّنَا، لَمْ يَكُنْ ظَلَمْنَا شَيْئًا - قَالَ - فَيَقُولُ مَالِكٌ: "فَاعْتَرَفُوا بِذَنبِهِمْ فَسُحْقًا لِأَصْحَابِ السَّعِيرِ" أَيُّ بُعْدًا لِأَصْحَابِ السَّعِيرِ».** (الإختصاص : صفة ٣٦٤، البرهان في تفسير القرآن: جزء: ٥ صفة: ٤٤١ حديث: ٩٩ / ١٠٩١٥)

នៅក្នុងសាត្រា ស្វីហ្វាស្ត អាល់-យ៉ាន់ណាស្ត វ៉ាន់-ណារ [...] អាឌី យ៉ុក្តូហ្វា^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈនៅក្នុង ហ្វាខ្លីស្វ័យស្តីអំពីពួកភ្លើងនរកថា: "ពួកគេនឹងថា: "ព្រះម្ចាស់យើងធ្វើទោសយើង តែព្រះអង្គមិន ប្រព្រឹត្តដោយអយុត្តិធម៌លើយើងក្នុងករណីណាមួយឡើយ ។" ម៉ាលីក^{عليه السلام} (ឆ្នាំនរក) នឹងថា: "[៦៧:១១] ដូច្នោះពួកគេនឹងទទួលស្គាល់បាបរបស់ខ្លួន ។ ការឃ្លាតឃ្លាបានលើពួកភ្លើងនរក" ពោលគឺ ដាច់ស្រយាល[ពីការបាននូវអារអភ័យទោស]សម្រាប់ជនភ្លើងនរក ។" (364) (الإختصاص)

إِنَّ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ﴿١٢﴾

១២. បណ្តាអ្នកដែលខ្លាចព្រះម្ចាស់ខ្លួនក្នុងអាថ៌កំបាំង ជនទាំងនោះនឹងបានទទួលការអត់ឱនទោស និងរង្វាន់ធំ ។

وَأَسِرُّوا قَوْلَكُمْ أَوِ اجْهَرُوا بِهِ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿١٣﴾

១៣. ទោះបីពួកអ្នកបិទបាំងសំដីពួកអ្នកឬបើកឲ្យដឹងពួកដោយ ក៏ព្រះអង្គទ្រង់ញាណអ្វីដែលមាននៅ ក្នុងទ្រូង ។

أَلَا يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ ﴿١٦﴾

១៤. ព្រះអ្នកបង្កើតមិនទ្រង់ញាណទេ ? ព្រះទ្រង់សុខុមបំផុត (ល្អសវៃល្អិតល្អន់បំផុត) ព្រះអ្នកដឹងឆ្លុះឆ្លាយ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១២-១៤

وَ عَنْهُ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ مَاجِيلَوَيْهِ (رَحِمَهُ اللهُ)، قَالَ: حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ إِبرَاهِيمَ بْنِ هَاشِمٍ، عَنِ الْمُخْتَارِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ الْمُخْتَارِ الْهُمْدَانِيِّ، عَنِ الْفَتْحِ بْنِ يَزِيدَ الْجُرْجَانِيِّ، عَنْ أَبِي الْحَسَنِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) - فِي حَدِيثٍ - قَالَ: فَقَوْلُكَ: "اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ" فَسِرُّهُ [لِي] كَمَا فَسَّرَتِ الْوَاحِدَ، فَإِنِّي أَعْلَمُ أَنَّ لَطْفَهُ عَلَى خِلَافِ لُطْفِ خَلْقِهِ لِلْفَصْلِ، غَيْرَ أَبِي أَحِبُّ أَنْ تَشْرَحَ لِي ذَلِكَ؟

អាល់-ហ្វាត្វាស្ត ប៊ិន យ៉ាស៊ីដ អាល់-យ៉ាស៊ីដ បានតំណាលថា នៅក្នុងហ្វាត្វាខ្លីស្រមួយ ខ្ញុំបានសួរ អាប៊ូ អាល់-ហ្វាត្វាស្ត ថា៖ "ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានថា [៦៧:១៤] ព្រះទ្រង់សុខុម ព្រះអ្នកដឹងឆ្លុះឆ្លាយ ។ សូម ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ពន្យល់សម្តីនេះឲ្យទូលបង្គំបានជ្រាប ដូចដែលព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានពន្យល់ "ព្រះមួយគត់" ផង ព្រោះទូលបង្គំចង់ដឹងជាលំអិតថាខុសគ្នាត្រង់ណាខ្លះរវាង ព្រះសុខុមភាព និង សុខុមភាពរបស់ សត្វលោករបស់ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} នោះ ។ ទូលបង្គំចង់ឲ្យព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ពន្យល់ឲ្យទូលបង្គំណាស់ ?"

فَقَالَ: « يَا فَتْحُ، إِنَّمَا قُلْنَا اللَّطِيفُ، لِلْخَلْقِ اللَّطِيفِ، وَ لِعَلِمِهِ بِالشَّيْءِ اللَّطِيفِ، أَوْ لَا تَرَى - وَ وَقَعَكَ اللهُ وَ تَبَتَّكَ - إِلَى آثَرِ صُنْعِهِ فِي النَّبَاتِ اللَّطِيفِ وَ غَيْرِ اللَّطِيفِ وَ فِي [الْخَلْقِ اللَّطِيفِ] مِنَ الْحَيَوَانَ الصِّغَارِ مِنَ الْبَعُوضِ وَ الْجُرْحِسِ وَ مَا [هُوَ] أَصْغَرُ مِنْهُمَا بِمَا لَا تَكَادُ تَسْتَبِينُهُ الْعُيُونُ، بَلْ لَا يَكَادُ يُسْتَبَانُ - لِصِغَرِهِ - الذِّكْرُ مِنَ الْأُنثَى، وَ الْحَدِيثُ الْمَوْلُودُ مِنَ الْقَدِيمِ،

ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "ហ្វាត្វាស្តអើយ! យើងថា "សុខុម" គឺសម្រាប់សត្វលោករបស់ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលសុខុម (ល្អិតល្អន់) និងសម្រាប់ព្រះអភិញ្ញារបស់ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីភាពសុខុមរបស់សព្វសារពើ ។ ឬ លោកមិនឃើញទេ - សូមអល់ឡោះហ្វ៊ូ ^{صلوات الله عليه والسلام} ជួយជ្រោមជ្រែងលោកនិងជួយឲ្យលោករឹងមាំ - លទ្ធផលនៃ ទង្វើរបស់អល់ឡោះហ្វ៊ូ ^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលមាននៅក្នុងរុក្ខជាតិដែលទន់និងមិនសុខុម (គឺរឹង) និងក្នុងការបង្កើតដែល សុខុម (ដែលល្អសវៃល្អិតល្អន់) នូវសត្វល្អិត ដូចជាសត្វរុយនិងសត្វមូសជាដើម និងអ្វីដែលតូចជាង ទាំងពីរនេះទៀតដែលមិនអាចទាំងមើលឃើញបានដោយភ្នែកផងនោះ ។ តែមិនអាចដឹងបានទេថា មួយណាល្អណាមួយណាមេ (រវាងអម្បូរសត្វទាំងពីរនេះ) មិនដឹងថាមួយណាចាស់មួយណាក្មេងទេ ។

فَلَمَّا رَأَيْنَا صِغَرَ ذَلِكَ وَ لَطْفَهُ، وَ اهْتِدَاءَهُ لِلتَّقَادِ وَ الْهَرَبَ مِنَ الْمَوْتِ، وَ الْجَمْعَ لِمَا يُصْلِحُهُ بِمَا فِي لُجْجِ الْبَحَارِ وَ مَا فِي لُجْجِ الْأَشْجَارِ وَ الْمَقَاوِرِ وَ الْفَقَارِ، وَ فَهَمَّ بَعْضُهَا عَنْ بَعْضٍ مُنْطَقَهَا، وَ مَا تَفَهَّمُ بِهِ أَوْلَادَهَا عَنْهَا، وَ نَقَلَهَا الْغَدَاءَ إِلَيْهَا، ثُمَّ تَأَلَّفَ أَوْلَادَهَا حُمْرَةً مَعَ صُفْرَةٍ وَ بَيَاضٍ مَعَ حُمْرَةٍ، وَ مَا لَا تَكَادُ عُيُونُنَا تَسْتَبِينُهُ بِتَمَامِ خَلْقِهَا، وَ لَا تَرَاهُ عُيُونُنَا، وَ لَا تَمَسُّهُ أَيْدِينَا، عَلِمْنَا أَنَّ خَالِقَ هَذَا الْخَلْقِ لَطِيفٌ، لُطْفَ فِي خَلْقِ مَا سَمِينَاهُ بِلَا عِلَاجٍ وَ لَا أَدَاةٍ وَ لَا آلَةٍ، وَ أَنَّ كُلَّ صَانِعٍ شَيْءٍ فَمِنْ شَيْءٍ صَنَعَ، وَ اللهُ الْخَالِقُ اللَّطِيفُ خَلَقَ وَ صَنَعَ لَا مِنْ شَيْءٍ».* (التوحيد : صَفْحَةٌ ١٨٦ حَدِيث ١ ، البرهان في تفسير القرآن: جزء: ٥ صَفْحَةٌ ٤٤٢ حَدِيث: ٩٩ /

ដូច្នោះពេលយើងឃើញភាពតូចរបស់អ្វីៗទាំងនេះនិងសុខុមភាពរបស់ពួកវា ឃើញពួកវាចេញពីភាពពុករលួយ ឃើញពួកវាគេចពីសេចក្តីស្លាប់ ឃើញការប្រមូលអ្វីៗដែលនៅឯបាតសមុទ្រ និងអ្វីៗដែលនៅលើមែកឈើ នៅឯទីរហោរានិងតំបន់ព្រៃភ្នំ យើងអាចយល់បានថាពួកវាមួយប្រភេទនិយាយរកគ្នាកូនពួកវាយល់ពួកវា និងដឹងថាពួកវាឲ្យចំណីកូនៗពួកវាដូចម្តេចខ្លះ ។ បន្ទាប់មកយើងស្គាល់ពណ៌ពួកវាក្រហមជាមួយលៀង សជាមួយក្រហម ។ ភ្នែកយើងឃើញយ៉ាងពិបាកនូវការបង្កើតវាលុះចប់សព្វគ្រប់ ។ ភ្នែកយើងមើលមិនឃើញវាទេ ដៃយើងក៏មិនអាចចុះវាបានដែរ ។ យើងអាចដឹងបានថាព្រះអ្នកបង្កើតសត្វលោកនេះទ្រង់សុខុម (គឺឈ្លាសវៃល្អិតល្អន់ណាស់) ដោយបង្កើតវាឡើងដោយគ្មានគ្រឿងឧបករណ៍ឬគ្រឿងចក្រណាមួយឡើយ ។ សព្វសារពើដែលត្រូវបង្កើតមក ព្រះមួយគត់ជាអ្នកបង្កើតវា អស់ឡោះហ្ន៎ ជាព្រះអ្នកបង្កើត គឺព្រះទ្រង់សុខុមដែលបង្កើតនិងធ្វើឲ្យ[អ្វីៗ]កើតមកពីភាពទេស្មានអ្វីសោះ ។" (التوحيد: 1/186)

***

ابْنُ بَابُوَيْهٍ، قَالَ: حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَمْرَانَ الدَّقَاقِ (رَحِمَهُ اللهُ)، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ الْكُتَيْبِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ مُحَمَّدٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَيْسَى، عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ خَالِدٍ، عَنْ أَبِي الْحَسَنِ الرِّضَا (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: «إِنَّمَا سَمَّى اللهُ بِالْعِلْمِ لِعَبْرِ عِلْمٍ حَدِيثٍ عَلِمَ بِهِ الْأَشْيَاءَ، وَاسْتَعَانَ بِهِ عَلَى حِفْظِ مَا يَسْتَقْبِلُ مِنْ أَمْرِهِ، وَ الرَّبْوِيَّةِ فِيمَا يَخْلُقُ [مِنْ خَلْقِهِ] وَ بَعِيْنِهِ مَا مَضَى مِمَّا أَفْتَى مِنْ خَلْقِهِ بِمَا لَوْ لَمْ يَخْضُرْهُ ذَلِكَ الْعِلْمُ وَ بَعِيْنِهِ كَانَ جَاهِلًا ضَعِيفًا، كَمَا أَنَّ رَأَيْنَا عُلَمَاءَ الْخَلْقِ إِنَّمَا سُمُوا بِالْعِلْمِ لِعِلْمِ حَدِيثٍ إِذْ كَانُوا قَبْلَهُ جَهْلَةً، وَ رُبَّمَا فَارَقَهُمُ الْعِلْمُ بِالْأَشْيَاءِ، فَصَارُوا إِلَى الْجَهْلِ، وَ إِنَّمَا سَمَّى اللهُ عَالِمًا لِأَنَّهُ لَا يَجْهَلُ شَيْئًا، وَ قَدْ جَمَعَ الْخَالِقُ وَ الْمَخْلُوقَ [اسْمُ الْعِلْمِ] وَ اخْتَلَفَ الْمَعْنَى عَلَى مَا رَأَيْتُ.*** (التوحيد : صَفْحَة ١٨٨ حَدِيث ٢ ، البرهان في تفسير القرآن: جُزء: ٥ صَفْحَة: ٤٤١ حَدِيث: ١٠٩١٧ / ٩٩)

[...] អាល់-ហ្ន័សែនី បឺន ខ្ញុំលិដូបានតំណាលថា អាច្និ អាល់-ហ្នាសាន់ អាល់-រីដ្ឋី មានវចនៈថាៈ "យើងថា "អស់ឡោះហ្ន៎ ទ្រង់ញាណ" នេះមិនមែនព្រះអភិញ្ញាក្រោយពីព្រះអង្គ បានបង្កើតសព្វសារពើនោះទេ ។ ព្រះអង្គ ប្រើព្រះអភិញ្ញានេះសម្រាប់រក្សាការពារនូវអ្វីដែលនឹងកើតឡើងតាមព្រះបញ្ជាព្រះអង្គ សម្រាប់ធ្វើសេចក្តីរាយការណ៍អំពីសត្វលោកដែលព្រះអង្គ បានបង្កើតមកនិងដែលបានស្លាប់ទៅហើយ ។ ព្រះអ្នកបង្កើតវា បើព្រះអង្គ មិនមានព្រះអភិញ្ញានោះទេ បានសេចក្តីថាគ្មានការចេះដឹងនិងអន់ខ្សោយ ប្រៀបបាននឹងជនមានចំណេះក្នុងចំណោមសត្វលោកទាំងឡាយដែលគេហៅថាអ្នកប្រាជ្ញនោះ ព្រោះពួកគេទាំងនោះបានមកនូវការចេះដឹង ព្រោះកាលពីមុនពួកគេអវិជ្ជា (មិនចេះដឹងទេ) ការចេះដឹងអំពីអ្វីៗទាំងនេះនឹងត្រូវបែកពីពួកគេ ដូច្នោះពួកគេនឹងក្លាយទៅជាជនអវិជ្ជាម្តងទៀតនៅទីបំផុត ។ គេហៅអស់ឡោះហ្ន៎ ថាព្រះទ្រង់ញាណពីព្រោះព្រះអង្គ មិនល្ងង់ខ្លៅ មិនអវិជ្ជាអំពីអ្វីមួយឡើយ ។ ដូច្នោះគេហៅព្រះអ្នកបង្កើតនិងអ្វីដែលត្រូវបង្កើតមកថាអ្នកបង្កើត ការពិតវាមានន័យខុសគ្នា ដូចដែលលោកបានដឹងស្រាប់ហើយ ។" (التوحيد: 2/188)

هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ ذُلُولًا فَأَمْشُوا فِي مَنَاكِبِهَا وَكُلُوا مِنْ رِزْقِهِ ۗ وَإِلَيْهِ النُّشُورُ ﴿١٥﴾

១៥. ព្រះអង្គជាអ្នកធ្វើឲ្យផែនដីរាបស្មើសម្រាប់ពួកអ្នក ។ ដូច្នោះចូរពួកអ្នកចរត្រាច់លើផ្ទៃដីដ៏ធំទូលាយនោះ ចូរពួកអ្នកបរិភោគនូវគ្រឿងទ្រទ្រង់ដីវិចរបស់ព្រះអង្គ ។ ការរស់ពីស្លាប់វិញគឺឆ្ពោះទៅឯព្រះអង្គ ។

ءَأْمِنْتُمْ مَّن فِي السَّمَاءِ أَنْ يَخْسِفَ بِكُمْ الْأَرْضَ فَإِذَا هِيَ تَمُورُ ﴿٦٦﴾

១៦. ពួកអ្នកជឿជាក់ថាមានសុវត្ថិភាព ថាព្រះដែល[ទ្រង់រាជ្យ]នៅលើមេឃនឹងមិនពង្រីកពួកអ្នកទៅក្នុងដីទេ [ដោយសារអំពើអាក្រក់ដែលពួកអ្នកបានសាងនោះ] នៅពេលវារព្យាយាម ?

أَمْ أَمِنْتُمْ مَّن فِي السَّمَاءِ أَنْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا فَسَتَعْلَمُونَ كَيْفَ نَذِيرِ ﴿٦٧﴾

១៧. ឬពួកអ្នកជឿជាក់ថាមានសុវត្ថិភាព ថាព្រះដែល[ទ្រង់រាជ្យ]នៅលើមេឃនឹងមិនបញ្ជូនមកលើពួកអ្នកនូវព្យុះដុំថ្មទេ[ដោយសារពួកអ្នកសាងអំពើអាក្រក់] ? ដូច្នេះពួកអ្នកនឹងបានដឹងថាការដាស់តឿនរបស់អញនោះដូចម្តេចខ្លះ ។

وَلَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿٦٨﴾

១៨. ពិតណាស់ ជនមុនពួកគេ (ពួកបដិសេធសទ្ធា ពួកគោរពបូជារូបបដិមា ពួកលាក់ពុត ពួកពហុទេពនិយម ពួកទុច្ចរិត...) បានបដិសេធព្រះសញ្ញា ព្រះឱង្ការរួចហើយ ។ ការច្រានចោលរបស់អញនោះដូចម្តេចខ្លះ ។

أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ فَوْقَهُمْ صَفَّتْ وَبَقِبْضُنَّ مَا يُمَسِّكُهُنَّ إِلَّا الرَّحْمَنُ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ بَصِيرٌ ﴿٦٩﴾

១៩. ពួកគេមិនឃើញសត្វស្លាបនៅពីលើពួកគេទេ ដែលត្រដាងនិងបត់ស្លាប ? មានតែ [អស់ឡោះហ្ន៎] ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ទេជាអ្នកទ្រព្យភារ ។ ការពិត ព្រះអង្គទ្រង់ទស្សនាការសព្វសារពើ ។

أَمَّنْ هَذَا الَّذِي هُوَ جُنْدٌ لَّكُمْ يَنْصُرُكُم مِّن دُونِ الرَّحْمَنِ إِنِ الْكَافِرُونَ إِلَّا فِي غُرُورٍ ﴿٧٠﴾

២០. អ្នកណាដែលអាចជាទ័ពរបស់ពួកអ្នកដើម្បីជួយពួកអ្នក ក្រៅពី[អស់ឡោះហ្ន៎]ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ ? ពួកបដិសេធសទ្ធា (ពួកគោរពបូជារូបបដិមា ពួកលាក់ពុត ពួកធ្វើផែនការឧក្រិដ្ឋ...) មិនស្ថិតនៅក្នុងអ្វីក្រៅពីការបញ្ឆោតទេ ។

أَمَّنْ هَذَا الَّذِي يَرْزُقُكُمْ إِنْ أَمْسَكَ رِزْقَهُ وَبَلِ الْجَوَّ فِي عُتُوٍّ وَنُفُورٍ ﴿٧١﴾

២១. អ្នកណានឹងផ្តល់ភក្សាហារឲ្យពួកអ្នក បើព្រះអង្គផ្អាកភក្សាហាររបស់ព្រះអង្គ ? តែពួកគេចេសប្រមាថនិងស្អប់ខ្ពើម ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១៥-២១

علي بن إبراهيم، قوله: "هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ ذُلُولًا" أي فراشا "فَامشُوا فِي مَنَاكِبِهَا" أي في أطرافها. ** (تفسير القمّي : جزء ٢ صَفْحَة ٣٧٩ ، البرهان في تفسير القرآن: جزء: ٥ صَفْحَة: ٤٤٣ حَدِيث: ٩٩ / ١٠٩١٩)

អាលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ាហ៊ីម [នៅក្នុងតារាងសៀវភៅ] បានថ្លែងអំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎ [៦៧:១៥] ព្រះអង្គ

ជាអ្នកធ្វើឲ្យផែនដីរាបស្មើសម្រាប់ពួកអ្នក ពោលគឺ ដូចពួក ដូច្នោះចូរពួកអ្នកចរត្រាច់លើផ្ទៃដីធំធេងទូលាយ នោះ ពោលគឺ ទៅឯគែមវា ។

***

* 和 قال: {أَمِنْتُمْ مَنْ فِي السَّمَاءِ أَنْ يَخْسِفَ بِكُمْ الْأَرْضَ فَإِذَا هِيَ تَمُورُ * أم أمنتم من في السماء أن يرسل عليكم حاصباً فستعلمون كيف نذير}. وَ قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ : كَانَ فِي النَّاسِ أَمَانَانِ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ الْإِسْتِعْفَارُ فَرُفِعَ مِنْهُمُ أَمَانٌ وَ هُوَ رَسُولُ اللَّهِ وَ بَقِيَ عَلَيْهِمُ أَمَانٌ وَ هُوَ الْإِسْتِعْفَارُ .

* [នៅក្នុងសាត្រា អៀរស្តាដូ អាល-គូលូប របស់ អាល-ដៃដូឡាមី] អល់ឡោះហ្ន៎^{صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ}មានព្រះបន្ទូលថា៖ [៦៧:១៦] ពួកអ្នកជឿជាក់ថាមានសុវត្ថិភាពឬ ថាព្រះដែលនៅលើមេឃនឹងមិនពង្រីកពួកអ្នកទៅក្នុងដីទេ នៅពេលវាញយ ? [៦៧:១៧] ឬពួកអ្នកជឿជាក់ថាមានសុវត្ថិភាពឬ ថាព្រះដែលនៅលើមេឃនឹងមិនបញ្ជូនមកលើពួកអ្នកនូវព្យុះដុំថ្មទេ[ដោយសារពួកអ្នកសាងអំពើអាក្រក់] ? ដូច្នោះពួកអ្នកនឹងបានដឹងថាការដាស់តឿនរបស់អញនោះដូចម្តេចខ្លះ ។ អាមីរុល-មុមីនីស^{صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ}មានវចនៈថា៖ "មានសុវត្ថិភាពពីទាក់ទងនឹងមនុស្សគឺ [វត្តមានរបស់]វិស្វលុលឡោះហ្ន៎^{صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ}និងការសូមឧមាទោស ។ បន្ទាប់មកសុវត្ថិភាពមួយត្រូវលើកចេញពីពួកគេ នោះគឺវិស្វលុលឡោះហ្ន៎^{صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ} នៅសល់សុវត្ថិភាពមួយលើពួកគេនោះគឺការសូមឧមាទោស ។

وَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: وَ لَوْ أَنَّهُمْ حِينَ تَزُولُ عَنْهُمْ النَّعَمُ وَ تَحُلُّ بِحِمْلِ النَّعَمِ فَرَعُوا إِلَى اللَّهِ تَوْبَةً يَوْمَهُ مِنْ نُفُوسِهِمْ وَ صَدَقِ مِنْ نَبَاتِهِمْ وَ خَالِصٍ مِنْ طَوِيَّاتِهِمْ لَرَدَّ عَلَيْهِمْ كُلَّ شَارِدٍ وَ لِأَصْلَحَ لَهُمْ كُلَّ فَاسِدٍ.

វិស្វលុលឡោះហ្ន៎^{صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ}មានព្រះវចនៈថា៖ "ពេលដែលព្រះឧបការគុណអន់ថយ ពួកគេមានទុក្ខ បើពួកគេសារទុក្ខភ័យប្រាប់អល់ឡោះហ្ន៎^{صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ} ដោយសូមស្មារលាក់ហុសរបស់ខ្លួន ដោយស្មោះអស់ពីចិត្ត ដោយសារភាពខ្លួនដោយស្មោះ គ្រប់វត្ថុដែលបានរួចរាល់ទៅបាត់ហើយនោះនឹងវិលត្រឡប់មករកពួកគេវិញ គ្រប់ប្រការដែលបានខូចទៅហើយនោះនឹងត្រូវកែតម្រូវឲ្យពួកគេវិញ ។"

وَ قَالَ النَّبِيُّ: إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى خَلَقَ مَلَكاً يَنْزِلُ فِي كُلِّ لَيْلَةٍ يُنَادِي يَا أَبْنَاءَ الْعَشْرِينَ جُدُوا وَ اجْتَهِدُوا وَ يَا أَبْنَاءَ الثَّلَاثِينَ لَا تَعْرُكُكُمْ الْحِبَاءُ الدُّنْيَا وَ يَا أَبْنَاءَ الْأَرْبَعِينَ مَا دَا أَعْدَدْتُمْ لِلِقَاءِ رَبِّكُمْ

ព្រះសាស្តា^{صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ}មានព្រះវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ្ន៎^{صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآលِهِ وَسَلَّمَ}បានបង្កើតទេវតាមួយដែលចុះមកប្រកាសរាល់យប់ថា៖ "បណ្តាអ្នកវ័យម្ភៃឆ្នាំអើយ ចូរតស៊ូ ចូរខំពុះពារ ។" "បណ្តាអ្នកវ័យសាមសិបឆ្នាំអើយ ចូរកុំបណ្តោយឲ្យជីវិតលោកនេះបញ្ឆោតអស់លោកបានឡើយ ។" បណ្តាអ្នកវ័យសែសិបឆ្នាំអើយ តើអស់លោកបានត្រៀមទុកអ្វីខ្លះហើយសម្រាប់ជួបព្រះម្ចាស់^{صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ}របស់អស់លោក ?"

وَ يَا أَبْنَاءَ الْخَمْسِينَ أَتَاكُمْ النَّذِيرُ وَ يَا أَبْنَاءَ السِّتِينَ زَرُّعٌ أَنْ حَصَادُهُ وَ يَا أَبْنَاءَ السَّبْعِينَ نُودِي لَكُمْ فَأَجِيبُوا وَ يَا أَبْنَاءَ الثَّمَانِينَ أَتَتْكُمْ السَّاعَةُ وَ أَنْتُمْ غَافِلُونَ

"បណ្តាអ្នកវ័យហាសិបឆ្នាំអើយ អ្នកព្រមានបានមករកអស់លោកហើយ ។" "បណ្តាអ្នកវ័យហុកសិបឆ្នាំ

អើយ ចូរអស់លោកជា (សាប, ព្រោះ...) ដើម្បីអស់លោកនឹងអាចប្រមូលផលបាន ។" បណ្តាអ្នករឹយ ចិតសិបឆ្នាំអើយ គេបានប្រកាសហៅអស់លោកហើយ ដូច្នោះចូរអស់លោកឆ្លើយតប ។" បណ្តាអ្នករឹយ ប៉ែតសិបឆ្នាំអើយ ពេលវេលាបានមកដល់អស់លោកហើយ អស់លោក[នៅតែ]ធ្វេសប្រហែស ។"

كُم يَقُولُ لَوْ لَا عِبَادٌ رُكَّعٌ وَ رِجَالٌ حُسَّعٌ وَ صِنِيَانٌ رُضَّعٌ وَ أَنْعَامٌ رُزَّعٌ لَصَبَّ عَلَى كُمْ الْعَذَابُ صَبًّا. (إرشاد القلوب إلى الصواب (للديلمي)، : جزء ١ صَفْحَة ٣١)

បន្ទាប់មកទេវតាថា៖ "ប្រសិនបើបាវមិនបង្ហោនខ្លួនទេ (មិនរុក្ខម្ភ៍ទេ) បុរសមិនដាក់ខ្លួនទេ មិនមានទារក ពៅដោះនិងដេកយ៉ាងសុខសាន្តទេ ព្រះទណ្ឌកម្មច្បាស់ជាហូរស្រោចមកលើអស់លោក ។"

(إرشاد القلوب إلى الصواب (للديلمي) 1 : 31)

أَفَمَنْ يَمْشِي مُكِبًّا عَلَى وَجْهِهِ أَهْدَىٰ أَمَّنْ يَمْشِي سَوِيًّا عَلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٣٢﴾

២២. តើបុគ្គលដែលដើរសំយុងមុខ [ទៅរកដី ទៅរកបទប្រមាថសាសនា ។ ល ។] នោះបានទទួលការ ដឹកនាំប្រសើរជាងគេ ឬបុគ្គលដែលដើរត្រង់ខ្លួនលើមាតិកាត្រង់ត្រូវ ?

អធិប្បាយអយ៉ាស៊ុ ២២

مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِنَا، عَنِ ابْنِ مَجْبُوبٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْفَضِيلِ، عَنِ أَبِي الْحَسَنِ الْمَاضِي (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: قُلْتُ: "أَفَمَنْ يَمْشِي مُكِبًّا عَلَىٰ وَجْهِهِ أَهْدَىٰ أَمَّنْ يَمْشِي سَوِيًّا عَلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ؟" قَالَ: «إِنَّ اللَّهَ صَرَبَ مَثَلًا مَنْ حَادَ عَنْ وَلَايَةِ عَلِيِّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) كَمَنْ يَمْشِي عَلَىٰ وَجْهِهِ، لَا يَهْتَدِي لِأَمْرِهِ، وَ جَعَلَ مَنْ تَبِعَهُ سَوِيًّا عَلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ، وَ الصِّرَاطُ الْمُسْتَقِيمُ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)». ** (الكافي : جزء ١ صَفْحَة ٣٥٩ حَدِيث ٩١ ، البرهان في تفسير القرآن: جزء: ٥ صَفْحَة: ٤٤٣ حَدِيث: ٩٩ / ١٠٩٢٠)

អាច្ឆិ អាល់-ហ្គាសាន់ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានរចនាថា៖ "[៦៧:២២] តើបុគ្គលដែលដើរសំយុងនោះបានទទួលការដឹក នាំប្រសើរជាងគេ ឬបុគ្គលដែលដើរត្រង់ខ្លួនលើមាតិកាត្រង់ត្រូវ ? អល់ឡោះហ្ន៎ ^{عز وجل} បានលើកឧទាហរណ៍ថា មនុស្សដែលឃ្លាតឆ្ងាយពីវិទ្យាយ៉ាស៊ុរបស់អាល់ ^{صلوات الله عليه والسلام} ដូចមនុស្សដែលដើរលើមុខខ្លួនឯង មិនបានទទួល ការដឹកនាំរឿងផ្ទាល់ខ្លួនរបស់អ្នកនោះទេ ។ អល់ឡោះហ្ន៎ ^{عز وجل} ធ្វើឲ្យបុគ្គលដែលតាមព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ទៅជា បុគ្គលដែលស្ថិតនៅលើមាតិកាត្រង់ត្រូវ ។ [៦៧:២២] មាតិកាត្រង់ត្រូវ គឺអាមីរុល-មុមីនីន ^{صلوات الله عليه والسلام} ។"

(الكافي 1 : 359 / 91)

***

مُحَمَّدُ بْنُ الْعَبَّاسِ: عَنْ حُمَيْدِ بْنِ زِيَادٍ، عَنِ الْحَسَنِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ سَمَاعَةَ، عَنْ صَالِحِ بْنِ خَالِدٍ، عَنْ مَنْصُورٍ، عَنْ حَرِيرٍ، عَنْ فَضِيلِ بْنِ يَسَارٍ، عَنِ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: تَلَا هَذِهِ الْآيَةَ وَ هُوَ يَنْظُرُ إِلَى النَّاسِ "أَفَمَنْ يَمْشِي مُكِبًّا عَلَىٰ وَجْهِهِ أَهْدَىٰ أَمَّنْ يَمْشِي سَوِيًّا عَلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ": «يَعْنِي وَ اللَّهُ عَلِيًّا وَ الْأَيَّمَةَ (عَلَيْهِمُ السَّلَامُ)». ** (تأويل الآيات : جزء ٢ صَفْحَة ٧٠٢ حَدِيث ٢ ، البرهان في تفسير القرآن: جزء: ٥ صَفْحَة: ٤٤٣ حَدِيث: ٩٩ / ١٠٩٢١)

[...] លោក (អ្នកអធិប្បាយ) បានថា អាថ្នី យ៉ាកុហ្វារ^{صلوات الله عليه والسَّلَام} បានសូត្រអាយ៉ាស៊ុនេះដោយមើលទៅប្រជា
ពាស្ត្រុថា៖ "[៦៧:២២] តើបុគ្គលដែលដើរសំយុងនោះបានទទួលការដឹកនាំប្រសើរជាងគេ ឬបុគ្គលដែល
ដើរត្រង់ខ្លួនលើមាត់ត្រង់ត្រូវ?" ហើយព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسَّلَام} មានវចនៈថា៖ "សូមស្រួចចំពោះអស់ឡោះហ្ន៎^{وَعَنَّا} !
នេះមានន័យថាអាល្លឺ^{صلوات الله عليه والسَّلَام} និងអ៊ីម៉ាទាំងឡាយ^{عليهم السَّلَام} ។" (2 / 702 : 2) (تأويل الايات)

قُلْ هُوَ الَّذِي أَنْشَأَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَرَ وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ﴿٣٣﴾

២៣. ចូរអ្នកថា៖ "ព្រះអង្គជាអ្នកធ្វើឲ្យអស់លោកកើតឡើង ជាអ្នកធ្វើឲ្យអស់លោកមានត្រចៀក ភ្នែក
និងបេះដូង ។ [តែដោយសារតែអស់លោកតាមអារម្មណ៍ឯង បានជា]អស់លោកដឹងគុណតិច
ណាស់ ។"

قُلْ هُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٣٤﴾

២៤. ចូរអ្នកថា៖ "ព្រះអង្គជាអ្នកធ្វើឲ្យអស់លោកកើតច្រើនឡើងនៅលើផែនដី ។ អស់លោកនឹងត្រូវ
ប្រមូលទៅឯព្រះអង្គវិញ [និងត្រូវជំនុំជម្រះ] ។"

وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣٥﴾

២៥. ពួកគេ (ពួកបដិសេធសទ្ធា ។ ល ។) ថា៖ "កាលណាទៅសន្យានោះនឹងមកដល់ បើអស់លោក
និយាយពិតមែននោះ?"

قُلْ إِنَّمَا أَلْعَلُّمُ عِنْدَ اللَّهِ وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٣٦﴾

២៦. ចូរអ្នកថា៖ "ការចេះដឹងនៅឯអស់ឡោះហ្ន៎តែមួយគត់ ។ ខ្ញុំគ្រាន់តែជាអ្នកព្រមានជាក់ច្បាស់
ប៉ុណ្ណោះ ។"

فَلَمَّا رَأَوْهُ زُلْفَةً سَيِّئَتْ وُجُوهُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَقِيلَ هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تَدَّعُونَ ﴿٣٧﴾

២៧. ពេលពួកគេនឹងបានឃើញគេជិតបង្កើយ មុខពួកបដិសេធសទ្ធានឹងអាក្រក់មើល ។ គេនឹងប្រាប់
[ពួកគេ]ថា៖ នេះគឺអ្វីដែលពួកអ្នកបានទាមទារ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុ ២៣-២៧

مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنِ مُعَلَّى بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنِ مُحَمَّدِ بْنِ جُمُهِورٍ، عَنِ إِسْمَاعِيلَ بْنِ سَهْلٍ، عَنِ الْقَاسِمِ بْنِ عُرْوَةَ، عَنِ
أَبِي السَّفَاتِيحِ، عَنِ زُرَّارَةَ، عَنِ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: "لَمَّا رَأَوْهُ زُلْفَةً سَيِّئَتْ وُجُوهُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَقِيلَ هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ
بِهِ تَدَّعُونَ" قَالَ: «هَذِهِ نَزَلَتْ فِي أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) وَ أَصْحَابِهِ الَّذِينَ عَمِلُوا مَا عَمِلُوا، يَزُونَ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)
فِي أَغْبَطِ الْأَمَاكِنِ فَيَسِيءُ وُجُوهُهُمْ، وَ يُقَالُ لَهُمْ: "هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تَدَّعُونَ"، الَّذِي انْتَحَلْتُمْ اسْمَهُ، أَي سَمَّيْتُمْ أَنْفُسَكُمْ بِأَمِيرِ
الْمُؤْمِنِينَ.»** (الكافي : جزء ١ صَفْحَة ٣٥٢ حَدِيث ٦٨ ، الرهان في تفسير القرآن: جزء: ٥ صَفْحَة: ٤٤٥ حَدِيث: ٩٩ / ١٠٩٢٤)

[...] អាច្នាំ យ៉ាក្រុំហ្វារ ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَامُ} មានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎ ^{وَعَزَّ} [៦៧:២៧] ពេលពួកគេនឹងបានឃើញ គេជិតបង្កើយ មុខរបស់ពួកបដិសេធសទ្ធានឹងអាក្រក់មើល ។ គេនឹងប្រាប់ថា៖ នេះគឺអ្វីដែលពួកអ្នកបាន ទាមទារ ថា៖ "អាយ៉ាស្កុនេះត្រូវបើកឲ្យដឹងសំដៅមកលើរូបអាមីរុល-មុមីនី ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَامُ} និងជនសម័យព្រះអង្គ ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَامُ} ដែលបានធ្វើអ្វីដែលពួកគេបានធ្វើ ។ ពួកគេនឹងបានឃើញអាមីរុល-មុមីនី ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَامُ} នៅក្នុងកន្លែង ដែលចង់បាន ទឹកមុខពួកគេនឹងអាក្រក់មើល ។ ដូច្នោះគេនឹងប្រាប់ពួកគេថា [៦៧:២៧] នេះគឺអ្វីដែលពួក អ្នកបានទាមទារ បណ្តាអ្នកដែលគេបានហៅខ្លួនដោយឈ្មោះនេះ (គឺហៅថាអាមីរុល-មុមីនី) បានបន្ត យកព្រះនាមព្រះអង្គ ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَامُ} ពោលគឺហៅខ្លួនឯងថា អាមីរុល-មុមីនី ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَامُ} ។" (الكافي 1: 68/352)

***

عَنْهُ عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ عَنْ مَنْصُورٍ عَنْ حَرِيرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ عَنِ الْفُضَيْلِ قَالَ دَخَلْتُ مَعَ أَبِي جَعْفَرٍ (عليه السلام) الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ وَ هُوَ مُتَّكِعٌ عَلَيَّ فَتَنَطَّرَ إِلَى النَّاسِ وَ نَحْنُ عَلَى بَابِ بَنِي شَيْبَةَ فَقَالَ يَا فَضَيْلُ هَكَذَا كَانَ يَطُوفُونَ فِي الْجَاهِلِيَّةِ لَا يَعْرِفُونَ حَقًّا وَ لَا يَدِينُونَ دِينًا يَا فَضَيْلُ انْظُرْ إِلَيْهِمْ مُكَيِّبِينَ عَلَى وُجُوهِهِمْ لَعَنَهُمُ اللَّهُ مِنْ خَلْقٍ مَسْحُورٍ بِهِمْ مُكَيِّبِينَ عَلَى وُجُوهِهِمْ ثُمَّ تَلَا هَذِهِ الْآيَةَ "أَمْ مَنْ يَمْشِي مُكَبِّئًا عَلَى وَجْهِهِ أَهْدَى أَمْ مَنْ يَمْشِي سَوِيًّا عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ" يَعْنِي وَ اللَّهِ عَلِيًّا (عليه السلام) وَ الْأَوْصِيَاءَ (عليهم السلام)

[...] អាល់-ហ្ន៎ដូយល់បានថាខ្ញុំបានចូលទៅក្នុងមាសយ៉ូដូពិសិដ្ឋជាមួយ អាច្នាំ យ៉ាក្រុំហ្វារ ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَامُ} ។ ព្រះអង្គ ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَامُ} ច្រត់ (ឈើច្រត់) បន្ទាប់ពីបានមើលមនុស្សនៅជុំវិញខ្លួនពេលយើងបានមកដល់ទ្វារបារី-ស្តែបាស្កុន ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَامُ} ព្រះអង្គ ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَامُ} មានវចនៈថា៖ "ហ្ន៎ដូយល់អើយ ពួកគេតែងតែដើរឆ្ងល់បែបនេះឯងនាសម័យអវិជ្ជា មិន យល់ដឹងការពិតទេ មិនមានសាសនាទេ ។ ហ្ន៎ដូយល់អើយ! មើលពួកគេដាក់ខ្លួនចុះលើមុខខ្លួនឯង (ក្រាបប្រណិប័តន៍) ។ សូមអស់ឡោះហ្ន៎ ^{وَعَزَّ} ដាក់បណ្តាសត្វលោកអាម៉ាស់ទាំងនេះដែលដាក់ខ្លួនចុះលើ មុខឯង ។" បន្ទាប់មកព្រះអង្គ ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَامُ} សូត្រអាយ៉ាត្កុនេះ [៦៧:២២] តើបុគ្គលដែលដើរសំយុងមុខនោះបាន ទទួលការដឹកនាំប្រសើរជាងគេ ឬបុគ្គលដែលដើរត្រង់ខ្លួនលើមាត់ត្រង់ត្រូវ? សូមស្ស៊ូចចំពោះ អស់ឡោះហ្ន៎ ^{وَعَزَّ} នេះមានន័យថាអាល្ល ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَامُ} និងបណ្តាអ្នកស្នង ^{عَنْهُمْ السَّلَامُ} ។"

ثُمَّ تَلَا هَذِهِ الْآيَةَ "فَلَمَّا رَأَوْهُ زُلْفَةً سِيئَتْ وَجُوهُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَقِيلَ هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تَدْعُونَ" أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ (عليه السلام) يَا فَضَيْلُ لَمْ يَتَسَمَّ بِهَذَا الْإِسْمِ غَيْرُ عَلِيِّ (عليه السلام) إِلَّا مَفْتَرٍ كَذَّابٌ إِلَى يَوْمِ الْبَاسِ هَذَا أَمَا وَ اللَّهِ يَا فَضَيْلُ مَا لِلَّهِ عَزَّ ذِكْرُهُ حَاجٌّ غَيْرِكُمْ وَ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا لَكُمْ وَ لَا يَتَقَبَّلُ إِلَّا مِنْكُمْ وَ أَنْتُمْ لِأَهْلِ هَذِهِ الْآيَةِ "إِنْ يَجْتَنِبُوا كِبَائِرَ مَا تُنْهَوْنَ عَنْهُ نُكْفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَ نُدْخِلْكُمْ مَدْخَلًا كَرِيمًا" يَا فَضَيْلُ أَمَا تَرْضَوْنَ أَنْ تُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَ تُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَ تَكْفُرُوا أَلَيْسَتْ كُفْرًا وَ تَدْخُلُوا الْجَهَنَّمَ ثُمَّ قَرَأَ "أَمْ لَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ قِيلَ لَهُمْ كُفُّوا أَيْدِيَكُمْ وَ أَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَ آتُوا الزَّكَاةَ" أَنْتُمْ وَ اللَّهُ أَهْلُ هَذِهِ الْآيَةِ. (الكافي : جزء ٨ صفحہ ٢٨٨ حَدِيث ٤٣٤)

បន្ទាប់មកព្រះអង្គ ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَامُ} សូត្រអាយ៉ាស្កុនេះ [៦៧:២៧] ពេលពួកគេនឹងបានឃើញគេជិតបង្កើយ មុខរបស់ពួកបដិសេធសទ្ធានឹងអាក្រក់មើល ។ គេនឹងប្រាប់ថា៖ នេះគឺអ្វីដែលពួកអ្នកបានទាមទារ ។ ហ្ន៎ដូយល់ អើយ នេះគឺអាមីរុល-មុមីនី ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَامُ} ។ មានតែអាល្ល ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَامُ} ម្នាក់គត់ដែលត្រូវដាក់ឈ្មោះនេះ ក្រៅ ពីនេះសុទ្ធតែជនបន្ត ជនកុហករហូតដល់ថ្ងៃជំនុំជម្រះ ។ តែអ្វីៗទាំងនេះ សូមស្ស៊ូចចំពោះអស់ឡោះហ្ន៎ ^{وَعَزَّ} ហ្ន៎ដូយល់អើយ មិនមានពិធីហ្ន៎ទេ (ការធ្វើពិធីហ្ន៎បែបនេះមិនបានប្រយោជន៍ទេ) លើកលែងតែ អស់លោក (ស្ត្រីអ្នកសុំ) មិនមានការអភ័យបាបឲ្យទេក្រៅពីអស់លោក (ស្ត្រីអ្នកសុំ) មិនត្រូវទទួលយកទេ ក្រៅពីអស់លោក (ស្ត្រីអ្នកសុំ) ហើយគេចែងអំពីអស់លោកនៅក្នុងអាយ៉ាស្កុនេះគឺ៖ [៤:៣១] បើពួកអ្នក

ខ្ពស់ជាងនោះទៅទៀត ។" (الكافي 8: 14840 392 /267 14840 392 /267)

***

أَبُو الْقَاسِمِ جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدٍ بْنِ قَوْلَوَيْهِ فِي (كَامِلِ الزِّيَارَاتِ)، قَالَ: حَدَّثَنِي مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ جَعْفَرِ الْحَمِيرِيِّ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ سَالِمٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ خَالِدٍ، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ حَمَادِ الْبَصْرِيِّ، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ الْأَصَمِّ، عَنْ حَمَادِ بْنِ عَثْمَانَ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) - فِي حَدِيثِ طَوِيلٍ - يَذْكُرُ فِيهِ أَبَا بَكْرٍ وَ عَمْرٌ وَ حَاهُمَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ -: « وَ يَرِيَانِ عَلِيًّا (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فَيَقُولُ لَهُمَا: " فَلَمَّا رَأَوْهُ زُلْفَةً سَيِّمَتْ وَجْهُهُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَ قِيلَ لِهَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تَدْعُونَ " يَعْنِي بِإِمْرَةِ الْمُؤْمِنِينَ ». ** (كامل الزيارات : صَفْحَة ٣٣٢ حَدِيث ١١ ، البرهان في تفسير القرآن: جُزء: ٥ صَفْحَة: ٤٤٥ حَدِيث: ٩٩ / ١٠٩٢٦)

[...] ហ្នាម៉ាដូ ប៊ិន អ៊ូស្វ៊ីមានបានតំណាលថា អាហ្និ អាប់ខុលឡោះហ្ន៍^{صلوات الله عليه والسَّلام} មានវចនៈនៅក្នុងហ្នាខ្លីស្រដៀងមួយដែលថ្លែងអំពី អាហ្និ បាការ និង អ៊ូម៉ារ និងអំពីស្ថានភាពរបស់ពួកគេទាំងពីរនាថ្ងៃជំនុំជម្រះ ថាៈ "បុគ្គលទាំងពីរនាក់នេះនឹងឃើញអុលី^{صلوات الله عليه والسَّلام} ។ ដូច្នោះគេនឹងប្រាប់បុគ្គលទាំងពីរនាក់នេះថាៈ [៦៧:២៧] ពេលពួកគេនឹងបានឃើញគេជិតបង្កើយ មុខពួកបដិសេធសទ្ធានឹងអាក្រក់មើល ។ គេនឹងប្រាប់ថាៈ នេះគឺអ្វីដែលពួកអ្នកបានទាមទារ មានន័យថា [បានទាមទារ]ជាអាមីរុល-មុមីនីន^{صلوات الله عليه والسَّلام} ។" (کامل الزيارات: 11 / 332)

***

مُحَمَّدُ بْنُ الْعَبَّاسِ: عَنْ حَسَنِ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ الْكِنَانِيِّ، عَنْ حُسَيْنِ بْنِ وَهْبِ الْأَسَدِيِّ، عَنْ عُبَيْسِ بْنِ هَاشِمٍ، عَنْ دَاوُدَ بْنِ سِرْحَانَ، قَالَ: سَأَلْتُ جَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) عَنْ قَوْلِهِ عَزَّ وَ جَلَّ: " فَلَمَّا رَأَوْهُ زُلْفَةً سَيِّمَتْ وَجْهُهُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَ قِيلَ لِهَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تَدْعُونَ "، قَالَ: « ذَلِكَ عَلِيٌّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، إِذَا رَأَوْا مَنْزِلَتَهُ وَ مَكَانَهُ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى أَكْفَفَهُمْ عَلَى مَا فَرَطُوا فِي وَلَا يَتِيهِ ». ** (تأويل الآيات : جُزء ٢ صَفْحَة ٧٠٤ حَدِيث ٤ ، البرهان في تفسير القرآن: جُزء: ٥ صَفْحَة: ٤٤٦ حَدِيث: ٩٩ / ١٠٩٢٧)

[...] ដូរុដូ ប៊ិន សៀរហ្នានបានថាខ្ញុំបានសួរ យ៉ុកុហ្នារ ប៊ិន មូហ្នាម៉ាដូ^{صلوات الله عليه والسَّلام} អំពីព្រះបន្ទូលរបស់អល់ឡោះហ្ន៍^{عَزَّ وَ جَلَّ} [៦៧:២៧] ពេលពួកគេនឹងបានឃើញគេជិតបង្កើយ មុខពួកបដិសេធសទ្ធានឹងអាក្រក់មើល ។ គេនឹងប្រាប់ថាៈ នេះគឺអ្វីដែលពួកអ្នកបានទាមទារ ។ ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسَّلام} មានវចនៈថាៈ "នោះគឺ អុលី^{صلوات الله عليه والسَّلام} ។ ពេលណាពួកគេបានឃើញឋានៈព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسَّلام} និងកន្លែងព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسَّلام} នៅឯអល់ឡោះហ្ន៍^{عَزَّ وَ جَلَّ} នោះពេលនោះពួកគេនឹងស៊ី (ខាំ) ដៃខ្លួនឯងព្រោះតែពួកគេបានព្រងើយកន្តើយដាក់វិទ្យាយ៉ាសុំរបស់ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسَّلام} (តាویل الآيات 2: 4 / 704) ។" (تأويل الآيات : 2: 4 / 704)

***

وَ عَنْهُ، قَالَ: حَدَّثَنَا حُمَيْدُ بْنُ زِيَادٍ، عَنِ الْحَسَنِ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ صَالِحِ بْنِ خَالِدٍ، عَنْ مَنْصُورٍ، عَنْ حَرِيزٍ، عَنْ فَضَيْلِ بْنِ يَسَارٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: تَلَا هَذِهِ الْآيَةَ " فَلَمَّا رَأَوْهُ زُلْفَةً سَيِّمَتْ وَجْهُهُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَ قِيلَ لِهَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تَدْعُونَ " ثُمَّ قَالَ: « أَيُّ تَدْرِي مَا رَأَوْا؟ رَأَوْا وَ اللَّهِ عَلِيًّا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) مَعَ رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ فَرَّبَهُ مِنْهُ) " وَ قِيلَ لِهَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تَدْعُونَ " أَيُّ تَتَسَمَّوْنَ بِأَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) .

[...] ហ្ន៊ូដូយល់ ប៊ិន យ៉ាសារបានតំណាលតមកពី អាហ្និ យ៉ុកុហ្នារ^{صلوات الله عليه والسَّلام} ថាព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسَّلام} បានសូត្រអាយ៉ាត់នេះ [៦៧:២៧] ពេលពួកគេនឹងបានឃើញគេជិតបង្កើយ មុខពួកបដិសេធសទ្ធានឹងអាក្រក់មើល ។ គេនឹងប្រាប់ថាៈ នេះគឺអ្វីដែលពួកអ្នកបានទាមទារ ។ ហើយព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسَّلام} មានវចនៈថាៈ "តើ

លោកដឹងទេថាពួកគេនឹងបានឃើញអ្វី? សូមស្រួចចំពោះអស់ឡោះហ្ន៎ وَعَلَىٰ ពួកគេនឹងបានឃើញអុលី صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ជាមួយរ៉ស្មីលុលឡោះហ្ន៎ وَعَلَىٰ ។ ព្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ នៅក្បែររ៉ស្មីលុលឡោះហ្ន៎ وَعَلَىٰ [៦៧:២៧] គេនឹងប្រាប់ថា៖ នេះគឺអ្វីដែលពួកអ្នកបានទាមទារ ពោលគឺ ពួកអ្នកត្រូវគេហៅថា អាមីរុល-មុមីនីន صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ (គឺចង់ឲ្យគេហៅខ្លួនថា អាមីរុល-មុមីនីន صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) ។

يَا فَضِيلُ، لَا يَسْمَىٰ بِهَا أَحَدٌ غَيْرُ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) إِلَّا مُفْتَرٍ كَذَّابٌ إِلَىٰ يَوْمِ النَّاسِ هَذَا. ** (تأويل الآيات : جزء ٢ صَفْحَة ٧٠٥ حَدِيث ٧ ، البرهان في تفسير القرآن: جزء: ٥ صَفْحَة: ٤٤٦ حَدِيث: ٩٩ / ١٠٩٣٠)

ហ្វីដ្យូលី មានតែអាមីរុល-មុមីនីន صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ទេដែលអាចហៅខ្លួនឯងបែបនេះបាន ក្រៅពីនេះមានតែបុគ្គលបោកប្រាស់ បន្តិគេទេ រហូតដល់ថ្ងៃមនុស្សនោះ ។" (7/705 :2 : تأويل الآيات)

***

ابْنُ شَهْرٍ أَشْرَبَ: عَنِ الْبَاقِرِ وَ الصَّادِقِ (عَلَيْهِمَا السَّلَامُ)، فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: "فَلَمَّا رَأَوْهُ زُلْفَةً": «نَزَلَتْ فِي عَلِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، وَ ذَلِكَ لَمَّا رَأَوْا عَلِيًّا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) يَوْمَ الْقِيَامَةِ اسْوَدَّتْ وَجْهُهُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَمَّا رَأَوْا مَنْزِلَتَهُ وَ مَكَانَهُ مِنَ اللَّهِ أَكَلُوا أَكْفَهُمْ عَلَىٰ مَا فَرَّطُوا فِي وِلَايَةِ عَلِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)». ** (المناقب : جزء ٣ صَفْحَة ٢١٣ ، البرهان في تفسير القرآن: جزء: ٥ صَفْحَة: ٤٤٦ حَدِيث: ٩٩ / ١٠٩٣١)

អ៊ីបនូ ស្មាស្តរី អាស្រ័យបានតំណាលថា អាស់-បាគៀរ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ និងអាស់-ស្វ័ឌ្យិក صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ មានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎ وَعَلَىٰ [៦៧:២៧] ពេលពួកគេនឹងបានឃើញគេដិតបង្កើយ ថា៖ "ត្រូវបើកឲ្យដឹងសំដៅទៅលើអុលី صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ នេះគឺពេលដែលពួកគេនឹងបានឃើញអុលី صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ នាថ្ងៃជំនុំជម្រះ វានឹងធ្វើឲ្យមុខរបស់ពួកបដិសេធព្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ទៅជាខ្លៅ ។ ពេលពួកគេបានឃើញឋានៈព្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ និងកន្លែងព្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ នៅឯអស់ឡោះហ្ន៎ وَعَلَىٰ ពួកគេនឹងស៊ី (ខាំ) ដៃខ្លួនឯងព្រោះតែពួកគេបានទាត់រឿងយ៉ាស្តរីអុលី صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ចោល ។" (213 :3 : المناقب)

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَهْلَكَنِ اللَّهُ وَمَنْ مَعِيَ أَوْ رَحِمَنَا فَمَنْ يُجِيرُ الْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ ﴿٢٨﴾

២៨. ចូរអ្នកថា៖ "អស់លោកយល់ឃើញដូចម្តេច បើអស់ឡោះហ្ន៎ប្រហារខ្ញុំនិងបណ្តាអ្នកតាមខ្ញុំ ឬបើព្រះអង្គមានព្រះមេត្តាធម៌ដល់ពួកខ្ញុំ តើអ្នកណានឹងជួយការពារពួកបដិសេធសទ្ធា [ពួកគោរពបូជារូបបដិមា និងពួកលាក់ពុត...] ពីទណ្ឌកម្មដ៏ឈឺចាប់?"

قُلْ هُوَ الرَّحْمَنُ ءَامَنَّا بِهِ ۖ وَعَلَيْهِ تَوَكَّلْنَا فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٢٩﴾

២៩. ចូរអ្នកថា៖ "ព្រះអង្គគឺព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌[តែមួយគត់ដែលប្រទានសម្បត្តិដល់មនុស្ស] ។ យើងមានសទ្ធាចំពោះព្រះអង្គ យើងទុកកាយថ្វាយចិត្តលើព្រះអង្គ ។ ដូច្នេះ អស់លោកនឹងដឹងថាអ្នកណាខ្លះនៅក្នុងវិទូភាពជាក់ស្តែង ។"

អធិប្បាយអាយ៉ាស្ត ២៨-២៩

مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ مُعَلَّى بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي سَبَاطٍ، عَنْ عَلِيِّ ابْنِ أَبِي حَمْزَةَ، عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي قَوْلِهِ عَزَّ وَجَلَّ: "فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ": «يَا مَعْشَرَ الْمُكذِبِينَ حَيْثُ أَنْبَأْتُكُمْ رَسُولًا رَبِّي فِي وَلَايَةِ عَلِيِّ وَ الْأَيْمَةِ (عَلَيْهِمُ السَّلَامُ) مِنْ بَعْدِهِ، فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ».** (الكافي : جزء ١ صَفْحَة ٣٤٩ حَدِيث ٤٥ ، البرهان في تفسير القرآن: جزء: ٥ صَفْحَة: ٤٤٧ حَدِيث: ١٠٩٣٤ / ٩٩)

[...] អាចិ អាប់ខុលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه والسَّلام} មានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៎^{عَزَّ وَجَلَّ} [៦៧:២៩] ដូច្នោះអស់លោកនឹងដឹងថាអ្នកណាខ្លះនៅក្នុងវិវិទភាពជាក់ស្តែង ថា៖ "បណ្តាជនប្រឆាំងអីយ ពាក់ព័ន្ធនឹងរឿងដែលខ្ញុំបានប្រាប់អស់លោកឲ្យដឹងនូវព្រះរាជសាររបស់ព្រះម្ចាស់ខ្ញុំដែលស្តីអំពីវិទ្យាយ៉ាសុំរបស់អាលី និងអ៊ីម៉ាទាំងឡាយបន្ទាប់ពីគេ ថាអ្នកណាខ្លះនៅក្នុង វិវិទភាពជាក់ស្តែង [៦៧:២៩] ដូច្នោះ អស់លោកនឹងដឹងថាអ្នកណាខ្លះនៅក្នុងវិវិទភាពជាក់ស្តែង ។" (الكافي : 1 / 349 / 45)

***

شَرَفُ الدِّينِ النَّحْفِيُّ: عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي سَبَاطٍ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي حَمْزَةَ، عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) عَنْ قَوْلِهِ عَزَّ وَجَلَّ: "فُلٌ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَهْلَكَنِ اللَّهُ وَ مَنْ مَعِيَ أَوْ رَحِمْنَا فَمَنْ يُجِيرُ الْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ"، قَالَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «هَذِهِ آيَةٌ مِمَّا عَيَّرُوا وَ حَرَّفُوا، مَا كَانَ اللَّهُ لِيَهْلِكَ مُحَمَّدًا (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) وَ لَا مَنْ كَانَ مَعَهُ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ، وَ هُوَ حَيْرٌ وَ لَدِ أَدَمَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، وَ لَكِنْ قَالَ عَزَّ وَ جَلَّ: فُلٌ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَهْلَكَكُمْ اللَّهُ جَمِيعًا أَوْ رَحِمْنَا فَمَنْ يُجِيرُ الْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ».** (تأويل الآيات : جزء ٢ صَفْحَة ٧٠٧ حَدِيث ١٠ ، البرهان في تفسير القرآن: جزء: ٥ صَفْحَة: ٤٤٧ حَدِيث: ١٠٩٣٥ / ٩٩)

[...] អាចិ បាស្រៀវបានថាខ្ញុំបានសួរ អាចិ អាប់ខុលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه والسَّلام} អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៎^{عَزَّ وَجَلَّ} [៦៧:២៨] ចូរអ្នកថា៖ "អស់លោកយល់ឃើញដូចម្តេច បើអល់ឡោះហ្ន៎ប្រហារខ្ញុំនិងបណ្តាអ្នកតាមខ្ញុំ ឬបើព្រះអង្គមានព្រះមេត្តាធម៌ដល់ពួកខ្ញុំ ។ តើអ្នកណានឹងជួយការពារពួកបដិសេធសទ្ធាពីទណ្ឌកម្មដ៏ឈឺចាប់?" ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسَّلام} មានវចនៈថា៖ "អាយ៉ាសុំនេះមកពីអាយ៉ាសុំដែលពួកគេបានផ្លាស់ប្តូរនិងបានបង្កស ។ អល់ឡោះហ្ន៎^{عَزَّ وَجَلَّ} នឹងមិនកម្ទេចមូហាំម៉ាដូ^{صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ} ចោលទេ ហើយក៏នឹងមិនកម្ទេចចោលបណ្តាអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាដែលតាមព្រះអង្គ^{صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ} នោះទេដែរ ។ ព្រះអង្គ^{صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ} ជាបុគ្គលប្រសើរបំផុតក្នុងចំណោមកូនចៅរបស់អាដ្វាំ^{صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ} ។ តែអល់ឡោះហ្ន៎ ព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិឬទ្ធិ ព្រះដ៏មហារុងរឿង មានព្រះបន្ទូលថា៖ "ចូរអ្នកថា៖ "អស់លោកយល់ឃើញដូចម្តេច បើអល់ឡោះហ្ន៎ប្រហារអស់លោកទាំងអស់គ្នា ឬមានព្រះមេត្តាធម៌មកលើយើង តើអ្នកណានឹងជួយសង្គ្រោះពួកបដិសេធសទ្ធាពីទណ្ឌកម្មដ៏ឈឺចាប់?" (تأويل الآيات : 2 / 707 / 10)

***

قَالَ: وَ يُؤَيِّدُهُ مَا رُوِيَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ يَزِيدَ، عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ سَلِيمِ الْأَشْلِيِّ، قَالَ: قِيلَ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): "فُلٌ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَهْلَكَنِ اللَّهُ وَ مَنْ مَعِيَ أَوْ رَحِمْنَا؟" قَالَ: «مَا أَنْزَلَهَا اللَّهُ هَكَذَا، وَ مَا كَانَ اللَّهُ لِيَهْلِكَ نَبِيُّهُ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) وَ مَنْ مَعَهُ، وَ لَكِنْ أَنْزَلَهَا: "فُلٌ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَهْلَكَكُمْ اللَّهُ وَ مَنْ مَعَكُمْ وَ نَجَّيْنِي وَ مَنْ مَعِيَ" فَمَنْ يُجِيرُ الْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ».** (تأويل الآيات : جزء ٢ صَفْحَة ٧٠٧ حَدِيث ٤١١ ، البرهان في تفسير القرآن: جزء: ٥ صَفْحَة: ٤٤٧ حَدِيث: ١٠٩٣٦ / ٩٩)

[...] គេបានសួរ អាចិ អាប់ខុលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه والسَّلام} អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៎^{عَزَّ وَجَلَّ} [៦៧:២៨] ចូរអ្នកថា៖ "អស់លោកយល់ឃើញដូចម្តេច បើអល់ឡោះហ្ន៎ប្រហារខ្ញុំនិងបណ្តាអ្នកតាមខ្ញុំ ឬបើព្រះអង្គមានព្រះមេត្តាធម៌

ដល់ពួកខ្ញុំ" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسَّلَام មានវចនៈថា៖ "អស់ឡោះហ្ន៎ عَنْ មិនបានដាក់អាយ៉ាស្កុននេះចុះមកដូចនេះទេ ។ អស់ឡោះហ្ន៎ عَنْ នឹងមិនប្រហារព្រះសាស្តា عَلَيْهِ وَالسَّلَام ព្រះអង្គ عَنْ និងបណ្តាអ្នកតាមព្រះអង្គ عَلَيْهِ وَالسَّلَام នោះទេ តែ អស់ឡោះហ្ន៎ عَنْ បានបើកឲ្យដឹងដូចនេះគឺ៖ អស់លោកយល់ឃើញដូចម្តេច បើអស់ឡោះហ្ន៎ប្រហារអស់លោកនិងបណ្តាអ្នកតាមអស់លោក ព្រះអង្គជួយសង្គ្រោះខ្ញុំនិងបណ្តាអ្នកតាមខ្ញុំ តើអ្នកណានឹងជួយសង្គ្រោះពួកបដិសេធសទ្ធាពីទណ្ឌកម្មដ៏ឈឺចាប់?" (11 / 707 : 2 (تأويل الآيات

***

الْحُسَيْنُ بْنُ مُحَمَّدٍ عَنْ مُعَلَّى بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي حَمزة عَنْ أَبِي بصيرٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ "فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ يَا مَعْشَرَ الْمُكَدِّيِينَ حَيْثُ أَنْبَأْتُمْ رَسُولَ رَبِّي فِي وَلَايَةِ عَلِيٍّ (عليه السلام) وَ الْأَيْمَةِ (عليهم السلام) مَنْ بَعْدِهِ مَنْ هُوَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ" كَذَا أَنْزَلْتُ... (الكافي : جزء ١ صَفْحَة ٤٢١ حَدِيث ٤٥)

អាល់-ហ្ន៎សែនី ប៊ិន មូហ្គាំម៉ាដូ បានតំណាលតមកពីមូអាល់ឡា ប៊ិន មូហ្គាំម៉ាដូ តមកពីអុលី ប៊ិន អាស្កុនបាត្តុ តមកពី អុលី ប៊ិន អាហ្ន៎ ហ្ន៎ស្វាស្កុន តមកពី អាហ្ន៎ បាស្លៀវ តមកពី អាហ្ន៎ អាប់ខុលឡោះហ្ន៎ صلوات الله عليه والسَّلَام អំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎ عَنْ [៦៧:២៩] ដូច្នេះអស់លោកនឹងដឹងថាអ្នកណាខ្លះនៅក្នុងវិទ្ធភាព ជាក់ស្តែង បណ្តាជនប្រឆាំងអីយ ពាក់ព័ន្ធនឹងរឿងដែលខ្ញុំបានប្រាប់អស់លោកឲ្យដឹងនូវព្រះរាជសាររបស់ព្រះម្ចាស់ខ្ញុំដែលស្តីអំពីវិទ្ធភាពយ៉ាងរស់រវើកនិងអីម៉ាទាំងឡាយបន្ទាប់ពីគេ ថាអ្នកណាខ្លះនៅក្នុងវិទ្ធភាពជាក់ស្តែង ។ អាយ៉ាស្កុននេះត្រូវបើកឲ្យដឹងដូចនេះឯង ។ (45 / 421 : 1 (الكافي

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَصْبَحَ مَاؤُكُمْ غَوْرًا فَمَنْ يَأْتِيكُمْ بِمَاءٍ مَعِينٍ ﴿٣٠﴾

៣០. ចូរអ្នកថា៖ "អស់លោកយល់ឃើញដូចម្តេច បើទឹករបស់អស់លោកបាត់អស់ទៅខាងក្រោម[ដី] អ្នកណាអាចផ្តល់ទឹកហូរឲ្យអស់លោក ?"

អធិប្បាយអាយ៉ាស្កុន ៣០

وَ عَنْهُ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَبِي (رَحِمَهُ اللَّهُ)، قَالَ: حَدَّثَنَا سَعْدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ بْنِ عِيْسَى، عَنْ مُوسَى بْنِ الْقَاسِمِ بْنِ مُعَاوِيَةَ بْنِ وَهْبِ بْنِ الْجَلْبَلِيِّ، وَ أَبِي فَتَادَةَ عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ حَفْصٍ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ جَعْفَرٍ، عَنْ أَخِيهِ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ (عَلَيْهِمَا السَّلَامُ)، قَالَ: قُلْتُ: مَا تَأْوِيلُ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ: "قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَصْبَحَ مَاؤُكُمْ غَوْرًا فَمَنْ يَأْتِيكُمْ بِمَاءٍ مَعِينٍ"؟ فَقَالَ: «إِذَا فَقَدْتُمْ إِمَامَكُمْ فَلَمْ تَرَوْهُ فَمَاذَا تَصْنَعُونَ؟» ** (كمال الدين و تمام النعمة: الصفحة ٣٦٠ الحديث ٣ ، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٤٤٩ الحديث: ٩٩ / ١٠٩٣٧)

[...] អុលី បុត្ររបស់ យ៉ាក្កុហ្វារ صلوات الله عليه والسَّلَام បានតំណាលតមកពីបងលោក មូសា صلوات الله عليه والسَّلَام ប៊ិន យ៉ាក្កុហ្វារ صلوات الله عليه والسَّلَام ថា ខ្ញុំបានសួរថា៖ "អ្វីទៅតាក្កុវីល (អត្តន័យកំបាំង) របស់ព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎ عَنْ [៦៧:៣០] ចូរអ្នកថា៖ "អស់លោកយល់ឃើញដូចម្តេច បើទឹករបស់អស់លោកបាត់អស់ទៅខាងក្រោម[ដី] អ្នកណានឹងផ្តល់ទឹកហូរឲ្យអស់លោក?" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسَّلَام មានវចនៈថា៖ "ពេលអស់លោកបាត់អីម៉ា صلوات الله عليه والسَّلَام អស់លោក មិនឃើញព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسَّلَام ទេ អស់លោកនឹងធ្វើអ្វីខ្លះ ?" (3 / 360 (كمال الدين و تمام النعمة

***

عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرٍ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ أَحْمَدَ، عَنِ الْقَاسِمِ بْنِ الْعَلَاءِ، قَالَ: حَدَّثَنَا إِسْمَاعِيلُ بْنُ عَلِيٍّ الْفَرَزَارِيُّ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ جُمُهورٍ، عَنْ فَصَالَةَ بْنِ أَيُّوبَ، قَالَ: سُئِلَ الرَّضَا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ: "قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَصْبَحَ مَاؤُكُمْ غَوْرًا فَمَنْ يَأْتِيكُمْ بِمَاءٍ مَعِينٍ" فَقَالَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «مَاؤُكُمْ وَأَبْوَابُكُمْ، أَيُّ الْأَيْمَةِ (عَلَيْهِمُ السَّلَامُ)، وَ الْأَيْمَةُ أَبْوَابُ اللَّهِ بَيْنَهُ وَ بَيْنَ خَلْقِهِ "فَمَنْ يَأْتِيكُمْ بِمَاءٍ مَعِينٍ" يَعْنِي يَعْلَمُ الْإِمَامُ».* (تفسير القمّي : الجزء ٢ الصفحة ٣٧٩ ، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٤٤٩ الحديث: ٩٩/ ١٠٩٣٩)

[៦៧:៣០] ^{صلوات الله عليه} ហ្នាដ្ឋីឡាសុំ ចិន អែយូបបានថាខ្ញុំបានសួរ អាស់-រដ្ឋី ^{صلوات الله عليه} អំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎ ^{وَحَدَّثَنَا} ចូរអ្នកថា: "អស់លោកយល់ឃើញដូចម្តេច បើទឹករបស់អស់លោកបាត់អស់ទៅខាងក្រោម[ដី] អ្នកណា នឹងផ្តល់ទឹកហូរឲ្យអស់លោក?" ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه} មានវចនៈថា: "ទឹករបស់អស់លោកគឺបណ្តាទ្វាររបស់ អស់លោក ពោលគឺ "បណ្តាអ៊ីម៉ា ^{عليهم}" បណ្តាអ៊ីម៉ា ^{عليهم} គឺបណ្តាទ្វាររបស់អស់ឡោះហ្ន៎ ^{وَحَدَّثَنَا} រវាងព្រះអង្គ ^{وَحَدَّثَنَا} និងសត្វលោករបស់ព្រះអង្គ ^{وَحَدَّثَنَا} [៦៧:៣០] អ្នកណាអាចផ្តល់ទឹកហូរឲ្យអស់លោក? មានន័យថា[ផ្តល់ ឲ្យ]នូវព្រះអភិញ្ញារបស់អ៊ីម៉ា ^{صلوات الله عليه} "1" (تفسير القمي 2: 379)

***

ابن بابويه، قَالَ: أَحْبَبْنَا مُحَمَّدَ بْنَ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الْمُطَلِّبِ الشَّيْبَانِيَّ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْحُسَيْنِ بْنِ حَفْصِ الْحَنْطَعِيِّ الْكُوَيْطِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا عَبَّادُ بْنُ يَعْقُوبَ، قَالَ: حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ هَاشِمٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ، عَنْ أَبِي عُبَيْدَةَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَمَّارٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ عَمَّارٍ، قَالَ: كُنْتُ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) فِي بَعْضِ غَزَوَاتِهِ، وَ قَتَلَ عَلِيُّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) أَصْحَابَ الْأَلْوِيَةِ وَ فَرَّقَ جَمْعَهُمْ، وَ قَتَلَ عَمْرُو بْنُ عَبْدِ اللَّهِ الْجُمَحِيَّ، وَ قَتَلَ شَيْبَةَ بْنَ نَافِعٍ، أَتَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) فَقُلْتُ لَهُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، إِنَّ عَلِيًّا قَدْ جَاهَدَ فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ. فَقَالَ: «لَأَنْتَ مَيِّ وَ أَنَا مِنْهُ، وَ إِنَّهُ وَارِثٌ عَلَيَّ، وَ قَاضِي دِينِي، وَ مُنْجِزُ وَعْدِي، وَ الْخَلِيفَةُ مِنْ بَعْدِي، وَ لَوْلَاهُ لَمْ يُعْرِفِ الْمُؤْمِنُ الْمُحَضُّ بَعْدِي، وَ حَرْبُهُ حَرْبِي، وَ حَرْبِي حَرْبُ اللَّهِ، وَ سَلْمُهُ سَلْمِي، وَ سَلْمِي سَلْمُ اللَّهِ، أَلَا إِنَّهُ أَبُو سَبْطِي، وَ الْأَيْمَةُ مِنْ صُلْبِهِ، يُخْرِجُ اللَّهُ تَعَالَى الْأَيْمَةَ الرَّاشِدِينَ مِنْ صُلْبِهِ، وَ مِنْهُمْ مَهْدِي هَذِهِ الْأُمَّةَ».

[...] អាចិ អ៊ីបៃដ្ឋាសុំ ចិន មូហ្នាម៉ាដ្ឋ ចិន អុំម៉ារ បានតំណាលតមកពី ឪពុកលោក តមកពី អុំម៉ារ ជីតា លោកដែលបានថា: "ខ្ញុំបានចូលរួមក្នុងសមរក្សមិមួយជាមួយរស្មីលុលឡោះហ្ន៎ ^{عليه} ។ អាស៊ី ^{صلوات الله عليه} បាន សម្លាប់ក្រុមមេទាហាន បានសម្លាប់ អុំរូ ចិន អាប់ខុលឡោះហ្ន៎ អាស់ យូម៉ាហ្ន៎ បានសម្លាប់ ស្នៃបាសុំ ចិន ណាហ្ន៎ ^{عليه} ។ ខ្ញុំបានទៅជួបរស្មីលុលឡោះហ្ន៎ ^{عليه} ទូលព្រះអង្គ ^{عليه} ថា: "រស្មីលុលឡោះហ្ន៎ ^{عليه} អើយ! ពិតណាស់ អាស៊ី ^{صلوات الله عليه} ប្រយុទ្ធយុឃ្នាដ្ឋដើម្បីអស់ឡោះហ្ន៎ ^{وَحَدَّثَنَا} ដោយការប្រយុទ្ធយុឃ្នាដ្ឋត្រឹមត្រូវ ។" រស្មីលុលឡោះហ្ន៎ ^{عليه} មានព្រះវចនៈថា: "ព្រោះអាស៊ី ^{صلوات الله عليه} មកពីខ្ញុំ ^{عليه} ខ្ញុំ ^{عليه} មកពីអាស៊ី ^{صلوات الله عليه} ។ អាស៊ី ^{صلوات الله عليه} គេ ^{صلوات الله عليه} នឹងបំណុលឲ្យខ្ញុំ ^{عليه} ។ គេ ^{صلوات الله عليه} នឹងបំពេញពាក្យសន្យា របស់ខ្ញុំ ^{عليه} ។ គេ ^{صلوات الله عليه} ជាខ័លិហូបន្ទាប់ពីខ្ញុំ ^{عليه} ។ បើពុំមានគេ ^{صلوات الله عليه} គេនឹងមិនដឹងថាអ្នកណាមាន សទ្ធាពិតទេ អត់ពីខ្ញុំ ^{عليه} ទៅ ។ សង្គ្រាមរបស់គេ ^{صلوات الله عليه} ជាសង្គ្រាមរបស់ខ្ញុំ ^{عليه} សង្គ្រាមរបស់ខ្ញុំ ^{عليه} ជា សង្គ្រាមរបស់អស់ឡោះហ្ន៎ ^{وَحَدَّثَنَا} ។ សន្តិភាពរបស់គេ ^{صلوات الله عليه} គឺសន្តិភាពរបស់ខ្ញុំ ^{عليه} សន្តិភាពរបស់ខ្ញុំ ^{عليه} គឺ សន្តិភាពរបស់អស់ឡោះហ្ន៎ ^{وَحَدَّثَنَا} ។ ការពិតគេ ^{صلوات الله عليه} ជាបិតារបស់ចៅទាំងពីរ ^{عليهم} របស់ខ្ញុំ ^{عليه} ។ បណ្តាព្រះ សន្តអ៊ីម៉ា ^{عليهم} ចេញមកពីខ្នងគេ ^{صلوات الله عليه} (សាលោហិតរបស់អាស៊ី ^{صلوات الله عليه}) ។ អស់ឡោះហ្ន៎ ^{وَحَدَّثَنَا} នឹងឲ្យបណ្តាព្រះ សន្តអ៊ីម៉ាត្រឹមត្រូវកើតមកពីសាលោហិតគេ ^{صلوات الله عليه} ។ អាស់-ម៉ាសុំ ^{وَحَدَّثَنَا} របស់សហគមន៍នេះជាអ៊ីម៉ាមួយ អង្គ ^{صلوات الله عليه} ក្នុងចំណោមពួកគេទាំងនេះ ^{عليهم} ។" 1

فَقُلْتُ: يَا أُبَيُّ يَا رَسُولَ اللَّهِ، مَنْ هَذَا الْمَهْدِيُّ؟ قَالَ: «يَا عَمَّارُ، إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى عَهَدَ إِلَيَّ أَنَّهُ يَخْرُجُ مِنْ صُلْبِ الْحُسَيْنِ أُمَّةٌ تِسْعَةٌ، وَالتَّاسِعُ مِنْ وُلْدِهِ يَغِيبُ عَنْهُمْ، وَ ذَلِكَ قَوْلُهُ عَزَّ وَ جَلَّ: "قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَصْبَحَ مَاؤُكُمْ غَوْرًا فَمَنْ يَأْتِيكُمْ بِمَاءٍ مَعِينٍ" تَكُونُ لَهُ غَيْبَةٌ طَوِيلَةٌ، يَرْجِعُ عَنْهَا قَوْمٌ وَ يَنْبُتُ عَلَيْهَا آخَرُونَ، فَإِذَا كَانَ فِي آخِرِ الزَّمَانِ يَخْرُجُ فِيمَا لَمْ الدُّنْيَا قِسْطًا وَ عَدْلًا كَمَا مُلِثْتُ جَوْرًا وَ ظُلْمًا، وَ يُقَاتِلُ عَلَى التَّوْبِيلِ كَمَا قَاتَلْتُ عَلَى التَّنْزِيلِ، وَ هُوَ سَمِّيَ وَ أَشْبَهَ النَّاسَ بِِي.

ខ្ញុំ (អ្នកម៉ារ) បានទូលថា៖ "វិស្វលុលឡោះហ្ន៎! សូមឲ្យឪពុកម្តាយទូលបង្គំបានទៅជាពលីកម្ម ដើម្បីព្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ! អ្នកណាទៅអាណ-ម៉ាស៊ូខ្ញុំ عَجَلُ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ នោះ?" ព្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ មានវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ្ន៎! បានសន្យាខ្ញុំ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ថាព្រះអង្គ عَزَّ وَجَلَّ នឹងឲ្យមានអ៊ីម៉ាប្រាំបួនអង្គ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ កើតឡើងពីបណ្តាកូន ចៅរបស់អាណ-ហ្ន៎សែនី صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ហើយអ៊ីម៉ាប្រាំបួនក្នុងចំណោមបណ្តាកូនចៅនោះ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ នឹងបំបាំងខ្លួនពីភ្នែកមនុស្ស ។ នេះគឺព្រះបន្ទូលរបស់អល់ឡោះហ្ន៎ عَزَّ وَجَلَّ "[៦៧:៣០] ចូរអ្នកថា៖ "អស់លោកយល់ឃើញដូចម្តេច បើទឹក របស់អស់លោកបាត់អស់ទៅខាងក្រោមដី អ្នកណាអាចផ្តល់ទឹកហូរឲ្យអស់លោក?" អាណ-ម៉ាស៊ូខ្ញុំ عَجَلُ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ នឹងកំបាំងខ្លួនយ៉ាងយូរ ។ ក្នុងអំឡុងពេលនេះឯងដែលមនុស្សភាគច្រើននឹងលែងជឿគេ عَجَلُ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ តែមួយ ចំនួននៅតែជឿគេ عَجَلُ اللَّهِ عَزَّ وَJَلَّ យ៉ាងមុតមាំ ។ គេ عَجَلُ اللَّهِ عَزَّ وَJَلَّ លេចខ្លួនឡើងវិញនាអវសានកាល គេ عَجَلُ اللَّهِ عَزَّ وَJَلَّ នឹងបំពេញផែនដីដោយយុត្តិធម៌និងសមធម៌ ដូចកាលផែនដីបានពោរពេញដោយអំពើសាហាវយង់ឃ្នងនិងការសង្កត់សង្កិនកាលនោះដែរ ។ គេ عَجَلُ اللَّهِ عَزَّ وَJَلَّ នឹងប្រយុទ្ធដោយយកតាក្នុងវិលគូរអាន (អត្ថន័យក្នុងរបស់គូរអាន) ជាមូលដ្ឋាន ដូចដែលខ្ញុំ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ប្រយុទ្ធដោយយកតាន់ស្តីលគូរអាន (អត្ថន័យច្បាស់របស់គូរអាន) ជាមូលដ្ឋាននោះដែរ ។ ឈ្មោះរបស់គេ عَجَلُ اللَّهِ عَزَّ وَJَلَّ គឺឈ្មោះរបស់ខ្ញុំ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ដូចខ្ញុំ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآLِهِ وَسَلَّمَ (មានភិនភាគដូចវិស្វលុលឡោះហ្ន៎ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآLِهِ وَسَلَّمَ) ។

يَا عَمَّارُ، سَتَكُونُ بَعْدِي فِتْنَةٌ، فَإِذَا كَانَ ذَلِكَ فَاتَّبِعْ عَلِيًّا وَ اصْحَبْهُ، فَإِنَّهُ مَعَ الْحَقِّ وَ الْحَقُّ مَعَهُ. يَا عَمَّارُ، إِنَّكَ سَتَقَاتِلُ بَعْدِي مَعَ عَلِيِّ صِنْعَيْنِ: الْنَاصِئِينَ وَ الْقَاسِطِينَ، ثُمَّ تَقْتُلُكَ الْفِتْنَةُ الْبَاطِنِيَّةُ». قَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، أَلَيْسَ ذَلِكَ عَلَى رِضَا اللَّهِ وَ رِضَاكَ؟ قَالَ: «نَعَمْ، عَلَى رِضَا اللَّهِ وَ رِضَايَ، وَ يَكُونُ آخِرُ زَادِكَ مِنَ الدُّنْيَا شَرِيَّةً مِنْ لَبَنٍ تَشْرَبُهُ».

អ្នកម៉ារអើយ! នឹងមានជម្លោះ (ហ្វីតណាស៊ូ) អត់ពីខ្ញុំ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ទៅ ។ ពេលណាវានឹងកើតឡើងបែបនេះ ពេលនោះចូរលោកតាមអ្នក صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآLِهِ وَسَلَّمَ បណ្តាសាវករបស់គេ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآLِهِ وَسَلَّمَ ព្រោះគេ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآLِهِ وَسَلَّمَ ស្ថិតនៅក្នុងសច្ចធម៌ (ហ្វាត្វា) សច្ចធម៌នៅជាប់ជាមួយគេ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآLِهِ وَسَلَّمَ ។ អ្នកម៉ារអើយ! អត់ពីខ្ញុំ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآLِهِ وَسَلَّمَ ទៅ លោកនឹងប្រយុទ្ធក្បែរអ្នក صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآLِهِ وَسَلَّمَ តទល់នឹងពីរក្រុមគឺ៖ ពួកកាត់ផ្តាច់សម្បថ (ពួកអាណ-ណាគីស្ត្រីន គឺពួកសត្រូវក្នុងសមរក្ខមិយ៉ាម៉ាល់ដែលបានប្រយុទ្ធតទល់នឹងអាមីរុល-មុមីនីន صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآLِهِ وَسَلَّمَ) និងពួកទុច្ចរិត (ពួកអាណ-ក្លីស៊ីទ្រីន ពួកសត្រូវក្នុងសមរក្ខមិស៊ីហ្វហ្វីនដែលបានប្រយុទ្ធតទល់នឹងអាមីរុល-មុមីនីន صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآLِهِ وَسَلَّمَ) ក្រោយមកលោកនឹងបូជាជីវិតដោយសារក្រុមបះបោរ ។" ខ្ញុំបានទូលថា៖ "វិស្វលុលឡោះហ្ន៎! តើទូលបង្គំនឹងស្លាប់នៅក្នុងសេចក្តីស្រឡាញ់របស់អល់ឡោះហ្ន៎ عَزَّ وَJَلَّ និងព្រះអង្គ عَزَّ وَJَلَّ ទេ?" ព្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآLِهِ وَسَلَّمَ មានព្រះវចនៈថា៖ "នៅក្នុងសេចក្តីស្រឡាញ់របស់អល់ឡោះហ្ន៎ عَزَّ وَJَلَّ និងនៅក្នុងសេចក្តីស្រឡាញ់របស់ខ្ញុំ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآLِهِ وَسَلَّمَ ។ អ្វីដែលលោកបានបរិភោគលើកចុងក្រោយបង្អស់ ក្នុងជីវិតនេះ គឺទឹកដោះគោ ។"

فَلَمَّا كَانَ يَوْمَ صِفِّينَ حَرَجَ عَمَّارُ بْنُ يَاسِرٍ إِلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فَقَالَ لَهُ: يَا أَخَا رَسُولِ اللَّهِ، أَ تَأْتِدُنِي فِي الْقِتَالِ؟ فَقَالَ:

«مَهْلًا رَحِمَكَ اللَّهُ» فَلَمَّا كَانَ بَعْدَ سَاعَةٍ أَعَادَ عَلَيْهِ الْكَلَامَ، فَأَجَابَهُ بِمِثْلِهِ، فَأَعَادَ عَلَيْهِ ثَلَاثًا، فَبَكَى أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فَظَنَّ إِلَيْهِ عَمَّارٌ، فَقَالَ: يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ، إِنَّهُ الْيَوْمَ الَّذِي وَصَفَهُ لِي رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ)

មូហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន យ៉ាសៀរបានថ្លែងក្រោយមកថា៖ "នាសមរក្ខមិស៊ីហ្វហ្វីន អ្នកម៉ារបានទៅជួបអាមីរុល-មុមីនីន ^{صلوات الله عليه والسلام} បានទូលព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ថា៖ "ព្រះអនុជរបស់រ៉ស៊ីលុលឡោះហ្ន៎ ^{عَنْ عَلِيٍّ وَآلِهِ} អើយ! ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} អនុញ្ញាតឲ្យទូលបង្គំចូលប្រយុទ្ធទេ?" អាមីរុល-មុមីនីន ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "ស៊ីត! សូមអល់ឡោះហ្ន៎ ^{عَنْ عَلِيٍّ وَآلِهِ} អាណិតមេត្តាលោក!" ក្រោយមកបន្តិច លោកបានសូមព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ម្តងទៀត ។ អាមីរុល-មុមីនីន ^{صلوات الله عليه والسلام} បានតបលោកដូចមុន ។ អ្នកម៉ារបានសូមអាមីរុល-មុមីនីន ^{صلوات الله عليه والسلام} លើកទីបី អាមីរុល-មុមីនីន ^{صلوات الله عليه والسلام} ក៏បានស្រក់ទឹកភ្នែក ។ អ្នកម៉ារមើលព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ទូលថា៖ "អាមីរុល-មុមីនីន ^{صلوات الله عليه والسلام} អើយ! ថ្ងៃនេះគឺថ្ងៃដែលរ៉ស៊ីលុលឡោះហ្ន៎ ^{عَنْ عَلِيٍّ وَآلِهِ} បានប្រាប់ទូលបង្គំរួចហើយ ។"

فَنَزَلَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) عَنْ بَعْلَتِهِ، وَ عَانَقَ عَمَّارًا وَ وَدَّعَهُ، ثُمَّ قَالَ: «يَا أَبَا الْبَيْطَانِ جَزَاكَ اللَّهُ عَنِ نَبِيِّكَ وَ عَنِّي خَيْرًا، فَنِعْمَ الْأَخُ كُنْتُ، وَ نِعْمَ الصَّاحِبُ كُنْتُ». ثُمَّ بَكَى (عَلَيْهِ السَّلَامُ) وَ بَكَى عَمَّارٌ، ثُمَّ قَالَ: وَ اللَّهِ- يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ- مَا اتَّبَعْتُكَ إِلَّا بِبَصِيرَةٍ، فَإِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) يَقُولُ يَوْمَ حَبْيَبٍ: «يَا عَمَّارُ، سَتَكُونُ بَعْدِي فَتَنَّةٌ، فَإِذَا كَانَ ذَلِكَ فَاتَّبِعْ عَلِيًّا وَ حَزْبَهُ، فَإِنَّهُ مَعَ الْحَقِّ وَ الْحَقُّ مَعَهُ، وَ سَتَقَاتِلُ بَعْدِي النَّكَثِينَ وَ الْفَاسِقِينَ» فَجَزَاكَ اللَّهُ خَيْرًا- يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ- عَنِ الْإِسْلَامِ أَفْضَلَ الْجَزَاءِ، فَلَقَدْ أَدَيْتُ وَ أَبْلَعْتُ وَ نَصَحْتُ.

អាមីរុល-មុមីនីន ^{صلوات الله عليه والسلام} បានចុះពីលើសេះទេស ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានឱបអ្នកម៉ារ បានលាលោកហើយបានថា៖ "អាប៊ុល-យ៉ាក្លុស្តនអើយ! រង្វាន់របស់លោក ពីអល់ឡោះហ្ន៎ ^{عَنْ عَلِيٍّ وَآلِهِ} ពីរ៉ស៊ីលុលឡោះហ្ន៎ ^{عَنْ عَلِيٍّ وَآلِهِ} និងពីខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه والسلام} ជាវង្វាន់ល្អព្រោះលោកជាបងប្អូននិងជាបក្សពួកម្នាក់ដ៏ល្អ ។" បន្ទាប់មកអាមីរុល-មុមីនីន ^{صلوات الله عليه والسلام} និងអ្នកម៉ារបានយំព្រមគ្នា ។ អ្នកម៉ារបានទូលថា៖ "អាមីរុល-មុមីនីន ^{صلوات الله عليه والسلام} អើយ! ទូលបង្គំមិនតាមព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ទេ បើទូលបង្គំមិនបានយល់អ្វីសោះនោះ ព្រោះទូលបង្គំបានឮរ៉ស៊ីលុលឡោះហ្ន៎ ^{عَنْ عَلِيٍّ وَآLِهِ} មានព្រះវចនៈប្រាប់ទូលបង្គំនាសមរក្ខមិខ្យង់បារថា៖ "អ្នកម៉ារអើយ! នឹងមានជម្លោះអត់ពីខ្ញុំ ^{عَنْ عَلِيٍّ وَآلِهِ} ទៅ ។ ពេលណាវានឹងកើតឡើង ពេលនោះចូរលោកតាមអ្នកលី ^{صلوات الله عليه والسلام} និងបក្សគេ ^{صلوات الله عليه والسلام} ព្រោះអ្នកលី ^{صلوات الله عليه والسلام} ស្ថិតនៅក្នុងសច្ចធម៌សច្ចធម៌នៅជាប់ជាមួយអ្នកលី ^{صلوات الله عليه والسلام} ។ លោកនឹងប្រយុទ្ធតទល់នឹងពួកអាល់-ណាគីស្ទ័ននិងពួកអាល់-ក្លុស៊ីទ័ន អត់ពីខ្ញុំ ^{عَنْ عَلِيٍّ وَآلِهِ} ទៅ ។" អាមីរុល-មុមីនីន ^{صلوات الله عليه والسلام} អើយ! សូមឲ្យអល់ឡោះហ្ន៎ ^{عَنْ عَلِيٍّ وَآLِهِ} ប្រទានវង្វាន់ដ៏ប្រណិតបំផុតដល់ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ព្រោះព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានគាំទ្រសាសនាអ៊ីស្លាម ។ ពិតណាស់ ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានដាស់តឿនមនុស្ស បានដឹកនាំមនុស្សនិងបានបំពេញកាតព្វកិច្ចទាំងអស់របស់ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ។"

ثُمَّ رَكِبَ وَ رَكِبَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، ثُمَّ بَرَزَ إِلَى الْقِتَالِ، ثُمَّ دَعَا بِشَرِيحَةٍ مِنْ مَاءٍ قَيْلٍ: مَا مَعَنَا مَاءٌ. فَقَامَ إِلَيْهِ رَجُلٌ مِنَ الْأَنْصَارِ وَ سَقَاهُ شَرِيحَةً مِنْ لَبَنٍ فَشَرِبَهُ، ثُمَّ قَالَ: هَكَذَا عَهْدٌ إِلَيَّ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) أَنْ يَكُونَ آخِرُ زَادِي مِنَ الدُّنْيَا شَرِبَةً لَبَنٍ، ثُمَّ حَمَلَ عَلَى الْقَوْمِ، فَقَتَلَ ثَمَانِيَةَ عَشَرَ نَفْسًا، فَخَرَجَ إِلَيْهِ رَجُلَانِ مِنَ أَهْلِ الشَّامِ فَطَعَنَاهُ، وَ قُتِلَ (رَحِمَهُ اللَّهُ)،

បន្ទាប់មកលោកបានឡើងជិះជំនិះ អាមីរុល-មុមីនីន ^{صلوات الله عليه والسلام} បានឡើងជិះជំនិះ (សេះទេស) ។ អ្នកម៉ារចាប់ផ្តើមប្រយុទ្ធ ។ ប្រយុទ្ធបានពាក់កណ្តាល លោកបានសូមទឹកដឹក គេប្រាប់ថាទីនេះពុំមានទឹកទេ ។ បន្ទាប់ពីនោះ បុរសអាន់ស្ត្រាម្នាក់បានយកទឹកដោះគោមកឲ្យលោក ។ បន្ទាប់ពីអ្នកម៉ារបានដឹកបន្តិច

លោកបានថា៖ "នេះគឺអ្វីដែលវិស្វលុលឡោះហ្ន៎ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ បានសន្យាជាមួយខ្ញុំ ។ ព្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ បានថាអ្វីដែលខ្ញុំទទួលទានចុងក្រោយបង្អស់ក្នុងលោកនេះគឺទឹកដោះគោ ។" បន្ទាប់ពីនោះលោកចូលប្រយុទ្ធ បានសម្លាប់សត្រូវដប់ប្រាំបីនាក់ ។ តែបុរសស្រុកស្នាំ (ស៊ីរី) ពីរនាក់វាយប្រហារលោកដោយចាក់លោកនឹងលំពែង ហើយបានសម្លាប់លោក ។

فَلَمَّا كَانَ فِي اللَّيْلِ طَافَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) فِي الْقَتْلِ، فَوَجَدَ عَمَارًا مُلْمَى بِنِ الْقَتْلِ، فَجَعَلَ رَأْسَهُ عَلَى فَخِذِهِ، ثُمَّ بَكَى عَلَيْهِ وَ أَنْشَأَ يَقُولُ:

أَلَا أَيُّهَا الْمَوْتُ الَّذِي لَيْسَ [لَسْتَ] تَارِكِي أَرْحَنِي فَقَدْ أَفْنَيْتِ كُلَّ حَلِيلٍ
أَيَا مَوْتُ كَمْ هَذَا التَّفَرُّقُ عَنْوَةً فَلَسْتَ تُبْقِي حَلَّةَ حَلِيلٍ
أَرَاكَ بَصِيرًا بِالَّذِينَ أَحْبَبْتَهُمْ كَأَنَّكَ تَمْضِي نَحْوَهُمْ بِدَلِيلٍ

** (كفاية الأثر : الجزء ٢ الصفحة ١٢٠ ، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٤٤٨ الحديث: ٩٩ / ١٠٩٣٥)

នៅពេលយប់ អាមីរុល-មុមីនីនី صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ បានដើរមើលលានប្រយុទ្ធ បានប្រទះសាកសពរបស់អ្នកម៉ារ ។ ព្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ បានលើកក្បាលអ្នកម៉ារមកដាក់លើក្លោប្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآលِهِ ហើយព្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ យំ ។ បន្ទាប់មកព្រះអង្គសូត្រកំណាព្យមួយប្រយោគនេះគឺ៖ "សេចក្តីស្លាប់អើយ! អ្នកមិនទុកឲ្យអ្វីនៅសល់ទេ ។ អ្នកបានប្រហារមិត្តសម្លាញ់អស់ហើយ ។ សេចក្តីស្លាប់អើយ! អ្នកមិនបន្ទូលទុកនូវអ្វីឡើយ អ្នកបានធ្វើឲ្យមិត្តសម្លាញ់ស្លាប់ទាំងអស់ ។ សេចក្តីស្លាប់បំបែកឥតដីសមុទឡើយ ។ ពុំមាននៅសេសសល់អ្នកណាម្នាក់សម្រាប់មិត្តទេ ។ ខ្ញុំ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ ឃើញថាអ្នកសម្លឹងបុគ្គលដែលខ្ញុំ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ ស្រឡាញ់ ហាក់ដូចជាអ្នកមានកំស្មានជំទាស់ពួកគេ ។" (كفاية الأثر: 120)

***

وَ بِإِسْنَادِهِ إِلَى أَبِي بَصِيرٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ: فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: «قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَصْبَحَ مَاؤُكُمْ غَوْرًا فَمَنْ يَأْتِيكُمْ بِمَاءٍ مَعِينٍ» فَقَالَ: هَذِهِ نَزَلَتْ فِي الْإِمَامِ الْقَائِمِ يَقُولُ: إِنْ أَصْبَحَ إِمَامُكُمْ غَائِبًا عَنْكُمْ لَا تَذُرُونَ أَيْنَ هُوَ؟ فَمَنْ يَأْتِيكُمْ بِإِمَامٍ ظَاهِرٍ يَأْتِيكُمْ بِأَحْبَارِ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ وَ حَلَالِ اللَّهِ وَ حَرَامِهِ، ثُمَّ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: وَ اللَّهُ مَا جَاءَ تَأْوِيلُ هَذِهِ الْآيَةِ وَ لَا بُدَّ أَنْ يَجِيءَ تَأْوِيلُهَا. (تفسير نور الثقلين : الجزء ٥ الصفحة ٣٨٧)

យោលតាមបណ្តាញព័ត៌មានឡើងទៅដល់ អាច្ឆិ បាស្ទៀរ ដែលបានតំណាលថា អាច្ឆិ យ៉ាក្តុហ្វារ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ មានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎ عَزَّ وَجَلَّ [៦៧:៣០] ចូរអ្នកថា៖ "អស់លោកយល់ឃើញដូចម្តេច បើទឹករបស់អស់លោកបាត់អស់ទៅខាងក្រោមដី អ្នកណាអាចផ្តល់ទឹកហូរឲ្យអស់លោក ?" ថា៖ "អាយ៉ាស៊ុនេះត្រូវបើកឲ្យដឹងសំដៅទៅលើអាល់-ក្តីអ៊ឹម عَجَلُ اللَّهِ فَرَجَكَ ។ អស់ឡោះហ្ន៎ عَزَّ وَجَلَّ មានព្រះបន្ទូលថា៖ "ពេលអ៊ឹម عَجَلُ اللَّهِ فَرَجَكَ ពួកអ្នកដកខ្លួន កំបាំងខ្លួនពីពួកអ្នក ពួកអ្នកនឹងមិនដឹងថាគេ عَجَلُ اللَّهِ فَرَجَكَ នៅទីណាទេ ? ដូច្នោះ នឹងមានអ៊ឹម عَجَلُ اللَّهِ فَرَجَكَ ប្រចក្ស (ដែលមើលឃើញច្បាស់) នឹងមករកពួកអ្នក នាំមកឲ្យពួកអ្នកដំណឹងអំពីមេឃនិងផែនដី ដំណឹងអំពីការអនុញ្ញាតរបស់អស់ឡោះហ្ន៎ عَزَّ وَجَلَّ និងការហាមប្រាមរបស់ព្រះអង្គ عَزَّ وَجَلَّ ។" បន្ទាប់មកព្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ មានវចនៈថា៖ "សូមស្ស៊ីចំពោះអស់ឡោះហ្ន៎ عَزَّ وَجَلَّ ! ការបកស្រាយរបស់អាយ៉ាស៊ុនេះមិនទាន់មកដល់នៅឡើយទេ ។ ការបកស្រាយរបស់អាយ៉ាស៊ុនេះនឹងត្រូវតែមកឥតខកខានបាន ។"

(تفسير نور الثقلين 5: 387)

ពាក្យរាយ

- មានមិត្តកំដរនៅក្នុងផ្នូរ ឲ្យសូត្រស៊ីរ៉េ:ត្ថិ អាល់-មុលក៍ [៦៧] ។ ៣
- ការស្តាប់សម្រាប់អ្នកជឿ [៦៧:២] ។ ៦
- ការស្តាប់សម្រាប់អ្នកមិនជឿ [៦៧:២] ។ ៦
- ការពារអ្នកស្តាប់នៅក្នុងផ្នូរ ឲ្យសូត្រស៊ីរ៉េ:ត្ថិ អាល់-មុលក៍ [៦៧] ។ ៣
- អាមីរុល-មុមីនីន صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَام ជាឋាន:ដែលបានតែលើអាលី صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَام ទេ [៦៧:២៣-២៧] ។ ១៨
- អាយ៉ាសុត្រូវបំភ្លៃ [៦៧:២៨] ។ ២២
- អាយ៉ាសុត្រូវកាត់ចោល [៦៧:២៩] ។ ២៣